Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

СССР

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

«СОВЕТ УЗБЕКИСТОНИ» — ОРГАН ЦЕНТРАЛЬНОГО КОМИТЕТА КОМПАРТИИ УЗБЕКИСТАНА, ВЕРХОВНОГО СОВЕТА И СОВЕТА МИНИСТРОВ УЗБЕКСКОЙ ССР

47 йил чиқиши
№ 180 (13.136).
4 АВГУСТ 1965 йил
ЧОРШАНБА
Баҳоси 2 тийин.

ДАЛА ИШЛАРИ КУНДАЛИГИ

ЕМ-ХАШАК ЖАМҒАРАЙЛИК

Чорвачиликни ривожлантиришнинг асоси — ем-хашак. Моллар туёғини кўпайтираман, унинг доим семиз боқилишини, соғлом бўлишини таъминлайман, эл-юртни сут, гўшт, жун ва бошқа чорвачилик маҳсулотларига мўл-кўл қиламан, хўжалигимнинг экономикасини мустаҳкамлашга муносиб ҳисса қўшаман, деган чорвадор ем-хашак базасини мустаҳкамлайди.

Самарқанд область, Нурота районининг чорвадорлари худди шундай қилишяпти. Районда молларни йил бўйи боқишга етадиган тўйимли ем-хашак ҳозирданоқ жамғариб қўйилди. Шу кунларда йиллик планда кўзда тутилганига қўшимча равишда мол озуқаси тайёрланмоқда.

Пичан ўриш ва хашак тўплашда ҳозирги кунлар жуда ғанимат. Вақт ўтган сари ўтлоқлардаги пичан қовжираб, ўзининг тўйимлилик қувватини йўқота боради. Пичандаги витамин моддалари қолмайди. Бундай хашак молларга озуқа бўлмайди. Лекин республикамиздаги кўпгина колхоз ва совхозларда бу оддий ҳақиқат тўла ҳисобга олинмаяпти. Ем-хашак жамғаришнинг кечиктирилаётганлиги ана шундан далолат бермоқда. Республикада ҳозирга қадар 760 минг тоннадан сал кўпроқ хашак жамғарилди. Бу — йиллик планнинг учдан бир қисмини ҳам ташкил этмайди. Сурхондарё, Самарқанд ва Тошкент областларида дағал хашак тайёрлаш айниқса суст бормоқда.

Бу йил ҳаво иссиқ ва қуруқ келди. Пичанзорларда ўт жуда кам бўлди. Аммо бундан саросимага тушиш ярамайди. Йиллик планда кўзда тутилган ем-хашакнинг тўла жамғарилишига, молларнинг озуқа базаси мустаҳкам бўлишига эришиш учун ҳамма имкониятлардан, ички резервлардан усталик билан фойдаланиш керак. Суғориладиган ерлардан оқилона фойдалана билиш — ана шундай резервлардан ҳисобланади. Сабзавот чиқиндиларидан, картошка қолдиқларидан, қовун-тарвуз палакларидан, дони олинган маккажўхори поясидан, думбул сўтали маккажўхоридан ва бошқа силосбоп экинлардан йил бўйи ҳар хил силос тайёрлаш, бедани камида 4-5 марта ўриб олиб ғарамлаш керак. Афсуски, кўпчилик колхоз ва совхозларда бу ишлар ҳалигача кучайтириб юборилган эмас.

Масалан, республикада энди 12 минг гектар майдондаги маккажўхори ўриб олиниб силос бостирилди. Бухоро областида 7.684 гектар, Хоразм областида 13.015 гектар, Қорақалпоғистон АССРда 17.210 гектар ердаги маккажўхоридан ҳали бирор гектари ҳам ўриб олингани йўқ. Демак, бу жойларда думбул сўтали маккажўхоридан ва дони олинган маккажўхори кўкпоясидан силос бостиришга шу кунгача киришилган эмас.

Республикада беда ўриш ҳам ҳаддан ташқари чўзиб юборилялти.

Ҳар бир чорвачилик фермаси ўзининг етарли миқдорда озуқасига эга бўлсин.

Ана шуни қаттиқ қоида қилиб олиш зарур. Қўшни колхоз ва совхозлардан қарз олиб туришга, хўжаликларнинг катта маблағи ҳисобига озуқа сотиб олишга умид боғлаш ярамайди. Бунга йўл қўймаслик учун пичан тайёрлашга, хилма-хил силос бостиришга зўр бериш, илғор хўжаликларда қилинаётганидек, ҳамма жойда ҳам мол озуқаси жамғарадиган махсус бригадалар ташкил этиш зарур.

Бизнинг шароитимизда сомон озуқа балансида каттагина салмоққа эгадир. Самарқанд, Қашқадарё, Сурхондарё ва Сирдарё областларида сомон мол озуқасининг муҳим резерви ҳисобланади. Шунинг учун сомонни бошқа озуқалар сингари қадрлаш, уни тўла йиғиштириб олиб, бир жойга тўплаб қўйиш ва яхши сақлаш, молларнинг бу озуқаси қанча жамғарилганлигини колхоз ва совхозларнинг кирим дафтарларига ёзиб қўйиш керак.

Ем-хашакни мўл жамғарайлик, токи чорва моллар қишда озуқадан сира толиқиб қолмасин.

Зафар сатрлари

Қорақалпоғистон АССР паррандачилари катта меҳнат зафарларини қўлга киритдилар. Улар давлатга 9 миллион 245 минг дона тухум топшириб, йиллик планни муддатидан олдин ортиғи билан бажардилар. Ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан 1 миллион 868 минг дона кўп тухум топширилди.

Бунга Тўрткўл, Чимбой райони паррандачилари катта ҳисса қўшдилар.

ЗИРАБУЛОҚ. («Совет Ўзбекистони» мухбири). «Самарқанд» колхози давлатга дон топшириш планини Нарпай районидаги хўжаликлар орасида биринчи бўлиб бажарди. Қабул пунктига қарийб икки минг пуд буғдой ва арпа топширилди.

Колхоз ғаллакорлари етиштирилган мўл дон ҳосилини тез кун ичида ўриб-йиғиб олиш, келгуси йил учун уруғликни тўла жамғариш тадбирларини кўрмоқдалар.

САМАРҚАНД, 2 август. Самарқанддаги «Каттақўрғон» совхозидан юз минг пуддан кўпроқ буғдой ва арпа қабул қилинди. Ғаллакорлар дон тайёрлаш йиллик планини муддатидан олдин бажардилар. Уруғлик ва ем учун етарли миқдорда дон жамғарилди. Бу хўжалик ҳозиргача пландан ташқари 12 минг пуд дон топширди.

1-«Ғаллаорол» совхози ҳам ғалла тайёрлаш йиллик топшириғини бажарди. Совхоз қарийб чорак миллион пуд буғдой ва арпа етказиб берди.

Ёш механизатор Ҳамрогул Рўзиеванинг номи Қоракўл районидаги Карл Маркс номли колхоз «Ҳурмат тахтаси»дан сира тушмайди. Ўз агрегатидан унумли фойдаланиб, культивация нормасини ҳар куни ошириб бажараётган бу меҳнатсевар қиз колхозда моҳир механизатор сифатида танилган. Суратда: Ҳамрогул Рўзиева.

А. Усмонов фотоси, (ЎзТАГ фотохроникаси).

Сўнгги соатда

⊙ МИРЗАЧЎЛДАГИ 26- СОВХОЗ ҒЎЗАНИ ДЕФОЛИАЦИЯ ҚИЛИШГА ШАЙ БЎЛДИ. ХЎЖАЛИК МЕҲНАТКАШЛАРИ ХИМИКАТЛАР ТАШИБ КЕЛТИРДИЛАР.

«ФАРҲОД» ВА ТИТОВ НОМЛИ СОВХОЗЛАРДА ҲАМ ҒЎЗА БАРГИНИ ТЎКТИРИШГА ТАЙЁРГАРЛИК ТАМОМ БЎЛДИ. БУ ЙИЛ МИРЗАЧЎЛДА ПАХТАЗОРНИ ИККИНЧИ МАРТА ДОРИЛАШНИ ҲИСОБГА ОЛГАНДА 230 МИНГ ГЕКТАР МАЙДОНДА ДЕФОЛИАЦИЯ ЎТКАЗИЛАДИ.

⊙ В. И. Ленин номидаги Ўзбекистон металлургия заводининг боғларида мева ялпи йиғиштирилмоқда. Шафтоли, олма, нок териб олинмоқда.

Мартен, прокат, ремонт-хўжалик цехлари ва бошқа цехларнинг коллективлари прокат цехининг мастери, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Саид Нуриддиновнинг ташаббуси билан икки йил муқаддам ана шундай мевали боғлар, шунингдек завод территориясида токзорлар барпо этган эдилар.

⊙ Қарши шаҳрининг жанубий чеккасида автомобиллар, йўл машиналари ва ер қазиш машиналарини ремонт қиладиган Ўзбекистонда энг йирик янги корхона қурилмоқда. (ЎзТАГ).

ҲОСИЛ ТАҚДИРИГА КИМ ЖАВОБГАР?

ОҚҚЎРҒОН РАЙОНИДАГИ ДИМИТРОВ НОМЛИ КОЛХОЗ РАҲБАРЛАРИ ДИҚҚАТИГА

Менга ён қўшнимиз Димитров номли колхознинг баъзи бригадаларида ғўзанинг аҳволи ночор эканлигини, далаларни бегона ўт босиб кетаётганлигини, сувдан ёмон фойдаланилаётганлигини айтишди. Мен ҳайрон бўлдим ва ҳатто ишонмадим ҳам: наҳотки шундай бўлса, ахир, Димитров номли колхоз районимиздаги пешқадам хўжаликлардан бири-ку! Хўжалик ҳосилдорлик жиҳатидан бизнинг совхоздан қолишмайди, наҳотки, бу йил бўшашувчиликка йўл қўйилса?

— Ишонаверинг! — деди озарбайжонлик ўзаро текшириш бригадасининг аъзоларидан бири, — халқимизда «Қўшнинг тинч — сен тинч», деган мақол бор. Бунинг маъноси шуки илғор кишилар фақат ўзи ҳақида ўйламасдан, қўшниси тўғрисида ҳам қайғуриши керак. Қўшнингиз орқада қолаётган бўлса унга амалий ёрдам берсангиз, ўз тажрибангизни ўргатсангиз, яхши бўларди. Шунда районингизда ваъда қилинган улкан хирмон кўтарилади, ўзбек пахтакорларнинг 3 миллион 650 минг тонналик «оқ олтин»ига муносиб ҳисса қўшилади, юзингиз ёруғ бўлади. Бир группа илғор пахтакорларнинг «Пахтакорлик — мағрур янграйди», деб республика қишлоқ меҳнаткашларига қарата ёзган мурожаатида сизнинг ҳам имзонгиз бор. Бинобарин, сиз бошқалардан кўра кўпроқ ва фахрлироқ масъулиятни олгансиз.

«Қўшнинг тинч — сен тинч» бу гап мени ўйлантириб қўйди. Дарвоқе ён-веринг-даги колхозлар, бригадалар, звеноларда олинган юксак мажбуриятга яраша мўл ҳосил етиштирилган тақдирдагина кутилган мақсадга эришиб бўлади, кўнглинг тинчийди. Қўшнинг қолоқ бўлса, сенинг ҳам кўнглингда ташвиш бўлади. Мен масалага шу нуқтаи назардан қараб, қўшни Димитров номли колхознинг далаларини айланиб чиқдим.

Аввало колхознинг Крупская номли 2-участкаси далаларини кўздан кечирдим. Бу участка 270 гектар пахта майдонига эга. Бу ерларнинг ҳар гектаридан 30 центнердан ҳосил етиштириш мажбурияти олинган. Лекин иш бу юксак ваъдага яраша эмас. Бир картада ғўза кўкига зўр бериб кетган бўлса, қўшни картада ўсимликнинг бўйи жуда пакана, сийрак ва ҳосили оз. 19-бригадада аҳвол айниқса аянчли. 45 гектарли йирик бир картани бегона ўт босиб ётибди. Бир жойда ғўзанинг бўйи 120-130 сантиметр келади, ичкарироқдаги ўсимликнинг бўйи 40 сантиметрга ҳам етмайди. Ғўзалар энди гуллаяпти.

Колхозда дала ишлари ўз ҳолига ташлаб қўйилганлигини ҳар қадамда пайқадим. Табелларда ёзилишига қараганда, колхозда 1200 ишчи кучи бор. Аммо бу кишиларнинг ўндан бир қисмини ҳам далаларда учратишга муяссар бўлолмадим. Далада уч-тўрт аёлнинг ғўзани чеканка қилаётганини кўрдим. Ўсимлик номигагина чилпиб кетиляпти. Ғовлаб кетган ғўзаларнинг учигина юлиб ташланмоқда, ён шохларига эса қўл тегизилган эмас. Мен аёлларга бунинг нотўғри эканлигини тушунтириб бердим, ғўзанинг учидаги ўсиш шохларини чилпиш билан бир қаторда, ёнларидаги ортиқча шохларини ҳам олиб ташлаш зарурлигини айтдим. Шундай қилинса ғўза ғовлаб кетмайди, ҳосилдор бўлиб ўсади.

Колхоз раҳбарларининг ҳосил тақдири билан яхши қизиқмаётганликлари далага чиқишим биланоқ аён бўлиб қолди. На колхоз раҳбарларини, на участка бошлиғи Чугай-Со-Юнни, на бригадалар бошлиқларини далаларда кўрдим. Ниҳоят 18-бригада бошлиғи Элаш Эргашевни қишлоқ кўчаларида кўриб қолдим. У бизни далаларга олиб чиқди. Маълум бўлдики, колхоз раиси Мун-Сен-Нер кўпдан буён участкага келмаган. Колхознинг бош инженери Сон-Ро-Мон тракторларнинг қандай ишлаётганлиги билан мутлақо қизиқмас экан. Ҳолбуки, бу соҳада жуда катта камчиликларга йўл қўйилмоқда.

Масалан, «Уста кўрмаган шогирд, ҳар мақомга йўрғалар», деганларидек ўргатувчи бўлмаганидан ҳар қайси тракторчи ўз билганича иш тутяпти. Тракторларнинг ҳамма иш органларидан фойдаланилмаяпти. Машиналарга 23 иш органи ўрнига фақат 16 иш органи ўрнатилган. Тракторларнинг олдида наральник бор-у, аммо орқасида окучник йўқ. Натижада бир вақтнинг ўзида икки иш ўрнига бир иш бажариляпти. Яъни бир юришда ҳам культивация қилиш, ҳам суғориш эгатлари олиб кетиш ўрнига фақат культивация қилинмоқда. Орадан бир неча кун ўтгандан кейин тракторларга окучниклар ўрнатилиб эгат олиняпти. Унгача тупроқ қуриб ва қотиб қолмоқда.

Бугина эмас, культивациянинг сифати ҳам жуда паст. Ҳозир ғўза қатор ораларини 16-18 сантиметр чуқурликда, 35-37 сантиметр кенгликда культивация қилиш талаб этилади. Мен 19- бригада тракторчиси Кўчим Тўраев, Туроб Дўсбоев, 18-бригада тракторчиси Қувондиқ Эсонов, Соли Асқаров ўртоқларнинг ва бошқа механизаторларнинг ишини анча вақтгача кузатдим. Культивациянинг чуқурлиги 6-8 сантиметрдан, кенглиги 18-20 сантиметрдан ошмайди. Культиваторларнинг тишлари ғўза тупларидан 22-24 сантиметр узоқ юргизилмоқда. Шунинг учун ҳам ғўза тупларига яқинроқ жойлардаги тупроқ заранг бўлиб ётибди. Культивация вақтида тўкилиб кетган кўсакларни, тракторларнинг ғилдираклари янчиб кетган ғўза тупларини кўриб жуда ачиндим.

Суғориш эгатлари олишда ҳам ана шундай жиддий камчиликлар содир бўлмоқда. Эгатлар саёз, қинғир-қийшиқ ва тор қилиб олинмоқда. Бунинг сабаби — окучникларнинг бўш ва нотекис ўрнатилганлигидир. Болтлар бўшашиб кетган. Тракторларнинг қувватидан тўла ва унумли фойдаланилмаётганлиги сабабли культивация қилиш ва суғориш эгатлари олиш ҳаддан ташқари чўзилиб кетаётир.

Мен бунда тракторчиларни айбламоқчи эмасман. Механизаторларнинг кўпчилиги ҳали ёш, тажрибасиз, улар ёрдамга жуда муҳтож. Афсуски, ёш механизаторларга амалий ёрдам берилмаяпти. Мен тракторчиларга кечқурун ишдан кейин ҳамма тракторларга тўсиқ ўрнатиш, орқаларига окучниклар қўйиб, бир вақтнинг ўзида ҳам культивация қилиш, ҳам суғориш эгатлари олиб кетиш кераклигини айтдим. Иш органларидан мукаммал фойдаланилса, ғўза қатор оралари сифатли ишланишини, эгатларнинг кенг ва чуқур олинишини, бегона ўтлар илдизи билан қўпориб ташланишини уқтирдим.

Қаерга борманг, ким билан суҳбатлашманг, ҳамма жойда сув танқислигидан нолишади. Тўғри, бу йил сув кам. Лекин мавжуд сувдан тежаб-тергаб фойдаланилса, ғўзани ўз вақтида қондириб суғориш мумкин. Бироқ колхозда бундай қилинмаяпти. Сувдан фойдаланиш коэффициенти жуда паст. Каналлар ва ариқлар лойқалардан, бегона ўтлардан яхши тозаланган эмас. Оқибат-натижада колхозга берилаётган сувнинг 35-40 проценти ариқларга сингиб, буғланиб кетаётир. Пайкалларга кириб турган сув билан ғўзани қондириб суғоришнинг иложи бўлмаяпти.

Бунинг устига оз сув ҳам кўп эгатларга бўлиб юборилмоқда. Аввал чанқаган карталардаги ғўзани суғориш, сўнгра сувни қўшни картага ўтказиш ўрнига ҳамма карталарга баравар сув таралаяпти. Ҳар бир карта 12-15 кун мобайнида сувдан чиқариляпти. Сув этакка етиб келгунча бу ердаги ғўзалар ҳаддан ташқари чанқаб қолмоқда. Колхозда сувнинг эгаси йўқ. Бу ерда сувчилар ғўзага сувни оқизиб қўйиб, ўзлари қаерларгадир кетиб қолишар ва куппа-кундуз соя-салқинда ухлаб ётишар экан. Колхоз идорасига яқин жойлашган биринчи бригадада худди шундай аҳволга дуч келдим. Бир картада сув жилдираб оқяпти-ю, сувчилар кўринмайди. Уларни излаб тополмадим. Куппа-кундуз аҳвол шундай бўлса, кечалари қандай бўлар экан? Колхозда сувчилар группаси ташкил қилинмаган. Энг яхши сувчилар рағбатлантириб турилмайди. Ғўзага тунда сув таровчиларга ортиқча ҳақ тўланмайди.

Ана шуларнинг оқибати бўлса керак, колхозда ғўзани суғориш қоидаси қўпол равишда бузилаётир. Карталарнинг чуқур жойларида сув кўллаб қолиб, баланд жойларига чиқмаяпти. Бу ҳол картанинг ҳамма ерида тупроқнинг баравар етилмаслигига сабаб бўлмоқда. Сув туриб қолган жойлардаги тупроқ тобига келгунча яхши намланмаган жойлар қуриб қолаётир. Ана шундай ерларда ғўза ўсишдан тўхтаб, ҳатто мавжуд ҳосилларини тўкиб юборяпти.

Коммунист бўлганлигим учун колхозда партиявий-ташкилий ва оммавий-сиёсий ишларнинг қўйилиши билан ҳам қизиқдим. Иккинчи участкадаги учта бригада бўйича фақат битта дала шийпони бор. Бу шийпон ҳам «хўжа кўрсин»га «безатиб» қўйилган. Шийпонда на стол ва на стул бор. Шунинг учун шийпонда ҳеч ким бўлмас экан. Колхозчилар тушда ўз уйларига кетиб коладилар. Далада иссиқ овқат тайёрланмайди. Болалар яслисининг иши талабга мутлақо жавоб бермайди. Колхозчилар ўртасида тушунтириш ишлари олиб борилмайди. Шундай бўлгандан кейин меҳнат интизоми қандай мустаҳкамлансин, меҳнат унумдорлиги қандай қилиб ошсин! Участка партия ташкилотининг секретари Назарқосим Абдуллаев ўзини меҳмондек ҳис қилади. У партиявий иш билан шуғулланмайди.

Мени бир нарса жуда ажаблантирди. Ҳар бир раҳбар аввало ўзига, сўнгра қўл остидаги кишиларга нисбатан талабчан бўлиши, уларга ғамхўрлик қилиши, яқиндан ёрдам бериши керак. Кишиларни дўқ-пўписа билан ишлатадиган, маъмуриятчилик қиладиган вақт аллақачонлар ўтиб кетди. Афсуски, колхозда маъмуриятчилик ҳоллари ҳамон ҳукм сурмоқда. 19-бригада бошлиғи Холбой Жумановни ишни эплай олмасликда айблаб яқинда ишдан олишибди. Колхоз правлениеси шундан кейин дала ишлари юришиб кетади, деб ўйлаган бўлса керак. Лекин унинг акси бўлиб чиқибди. Эски бригада бошлиғи аразлаб юрибди. Янги бошлиқ шофер бўлгани учун ўз иши билан овора. Ғўза парвариши билан ҳеч кимнинг иши йўқ. Колхоз раҳбарлари эса бундан бехабар. Мана, маъмуриятчиликнинг оқибати нималарга олиб келди!

Ниҳоят колхоздан жўнаб кетиш олдидан раис Мун-Сен-Нер ва бош инженер Сон-Ро-Мон ўртоқларни гаражда учратдим. Улар юзимга очиқ айтишмасалар ҳам, «колхозимизда катта камчиликлар юз бераётган бўлса сизга нима, шундай долзарб кунларда ишингизни йиғиштириб қўйиб, далаларимизда нима қилиб юрибсиз», деган маънода менга тикилишарди. Лекин мен бунга парво қилмадим, суҳбатимиз давом этаверди.

Суҳбатда маълум бўлдики, колхоз 1003 гектар пахта майдонига эга. Бу ернинг ҳар гектаридан 32 центнердан ҳосил кўтариш мажбурияти олинган. Яхши ният. Аммо бу ниятнинг амалга ошишини таъминлайдиган ҳосил ҳозирча йўқ. Колхоз раисининг иқрор бўлишича, ҳар туп ғўзада учтадан кўсак бор. Бу — гектарида 9-10 центнердан ҳосил бор, демакдир.

Бинобарин, сентябрь ойи планининг бажарилишини таъминлайдиган ҳосил ҳали тўпланган эмас. Гектарида яна 22-23 центнердан ҳосил тўплаш учун кўп иш қилиш, тер тўкиб ва кечани кундузга улаб ишлаш, барча ишчи кучларини, техника воситаларини далага сафарбар этиш, колхозчилар ўртасида меҳнат интизомини мустаҳкамлаш, сиёсий-тарбиявий ишларни тобора кучайтириш, кишилар диққат-эътиборини августда ҳосилни кўпайтириш учун тинмай курашишга қаратиш керак. Ўйлайманки, колхоз правлениеси ва партия ташкилоти буни уддалай олади.

Ридвон ЧКИ,
Тошкент областидаги «Ўзбекистон ССР беш йиллиги» совхозининг комплекс механизациялашган звеноси бошлиғи, республикада хизмат кўрсатган механизатор.

Советлар мамлакатида

КУЗНЕЦК БЛЮМИНГИ ЯНГИЛАНДИ

НОВОКУЗНЕЦК. Кузнецк комбинатининг блюминги капитал ремонтдан кейин ўзининг биринчи маҳсулотини берди.

Бу блюминг биринчи беш йилликда қурилган эди. Чет эллардан келтирилган бу блюминг бир неча марта реконструкция қилинганидан кейин бутунлай ўзгариб кетди.

Энди блюминг станинаси ҳам совет заводида ясалган станина билан алмаштирилди. Станнинг иш унуми аввалги ҳолатига қараганда, бир неча баравар кўпайди. Ҳозир Кузнецк блюминги иш унуми жаҳонда энг юксак бўлган блюмингдир.

ЯНГИ «ЗИЛ»ЛАР

МОСКВА. Лихачев номидаги автомобиль заводида янги машиналар яратилди. Бу машиналар мавжуд юк машиналари асосида лойиҳаланди.

«ЗИЛ-133» автомобилининг янги бешта хили кўп юк кўтарадиган машиналар оиласига қўшилади. Бу юк машиналарининг мотори 220 от кучига эга! Бундай қувватли двигатель айрим янги хил автомобилларнинг 15 тоннага яқин юк ташишига имкон беради.

Машиналардаги уч ўқнинг ҳаммаси етакчи ўқ бўлиб, шиналардаги ҳавонинг босимини йўлнинг характерига қараб, хайдовчининг ўзи кабинада туриб, тўғрилай беради — «ЗИЛ-131» маркали янги автомобиль мана шундай хусусиятга эга.

«ЗИЛ-130» автомобилининг шимолга мўлжалланган варианти Ёқутистоннинг мураккаб иқлим ва йўл шароитида синовлардан муваффақиятли ўтди. Бу машина двигателини иситиб турадиган аппарат ҳар қандай қаҳратон совуқда ҳам моторни тез ишга солиб юборишга имкон беради.

ЛИПЕЦК МИЛЛИОНИ

ЛИПЕЦК. Область колхозлари ва совхозлари давлат омборларига етказиб берган янги ҳосил ғалла бир миллион пудга етди. Кўп хўжаликлардаги ҳосил ғаллакорларни қувонтирмоқда. Масалан Тербун районидаги «Россия» колхозида ҳар бир гектардан ўрта ҳисобда йигирма центнердан жавдар олинмоқда. Ери қоратупроқ бўлган Усмань, Добрин районларида ва бошқа бир қанча районларда буғдой бошоқларидаги донлар жуда ҳам бўлиқ бўлди.

Бироқ областда ғалла бир текисда етилаётгани йўқ. Ҳаво айниб турганлиги ҳосилни ўриб олишга халақит бермоқда. Бундай шароитда колхозлар ва совхозлар техникадан яхшироқ фойдаланишга интилмоқдалар. Масалан, ғаллани ўриб бўлиш биланоқ, комбайн билан тўплаб, янчиш чоралари кўрилмоқда. Механизаторларнинг меҳнатига йиғиштириб олинган ғалланинг миқдорига ва ишнинг сифатига қараб ҳақ тўланмоқда.

ТОҒЛАР УСТИДАН ЎТГАН МАГИСТРАЛЬ

ГРОЗНИЙ. Оржоникидзе—Тбилиси газ қувурининг иккинчи линияси муваффақиятли қурилмоқда. Ҳозир 140 километр қувур ётқизилди. Бу трасса булутлар орасидан ўтган трасса деб аталмоқда. (ТАСС).

ЎзТАГ мухбирлари хабар қиладилар

ГУЛИСТОН, 2 август. Мирзачўлдаги Жетисой посёлкасида янги педагогика билим юрти биносининг икки корпуси қуриб битказилди. Бир ойдан кейин бу ерда 120 ўқувчи билан машғулотлар бошланади. Ўқитиш қозоқ тилида олиб бориладн.

Келажакда Мирзачўлдаги ана шу олтинчи ўрта махсус ўқув юртида йигит ва қизлардан 500 киши таълим олади.

АНДИЖОН, 2 август. Ўш области далалари меҳнаткашларининг ўзаро текшириш бригадаси Андижон областига келди. Қирғизистонлик вакиллар группаларга бўлиниб, Хўжаобод, Учқўрғон ва Наманган районларидаги колхоз ва совхозларга жўнаб кетдилар. Улар бу районларда деҳқонлар мўл ҳосил тўплаш учун қандай кураш олиб бораётганликлари, пахта йиғим-теримига қандай тайёргарлик кўраётганликлари билан танишадилар.

Айни маҳалда андижонлик пахтакорларнинг ўзаро текшириш бригадаси мусобақадош дўстлар юртига — Ўш областига жўнаб кетди.

Нукус шаҳрининг Горький кўчасида қорақалпоқ қўл санъатининг тажриба устахонаси очилди. Бу ерда халқ ижодининг нодир намуналари сақланади. Лабораторияда ўймакорлик, бадиий тикиш, заргарликларнинг ноёб хиллари ва 4000 дан ортиқроқ кўргазма бор.

Пахта далаларида

Ҳазорасп. Нариманов номли колхознинг ўртоқ Қ. Ҳусаинов бошлиқ бригадаси аъзолари фидокорона меҳнат қилишиб, катта-катта майдонларда мўл ҳосил етиштирмоқдалар. Ҳар туп ғўзада 8-10 тадан тўқ кўсак ҳосил қилган пахтакорлар ғўза парваришини жадал давом эттираётирлар.

О. Аминов.

Янгиқўрғон. А. Султонов, Т. Абдувалиев ўртоқлар «Ленинизм» колхозининг моҳир механизаторларидан саналадилар. Улар ўзлари бириктилган ўртоқ Т. Ҳайитов бошлиқ бригаданинг 80 гектар майдонидаги ғўзасини тўртинчи парваришдан чиқардилар. Ғўзалар серҳосил бўлиб ўсмоқда.

Н. Ортиқалиев.

Жиззах. 155 гектар ернинг ҳар гектаридан 35,8 центнердан «оқ олтин» хирмони кўтариш — «Москва» колхозининг ўртоқ Ж. Ражабов бошлиқ бригадаси аъзоларининг қатъий аҳду паймони. Агротехника қоидалари асосида парваришланаётган ҳар туп ғўзада 6-7 тадан кўсак, кўп миқдорда гул ва шоналар санаш мумкин.

С. Қаюмов.

САМАРҚАНД. 80 гектар пахта майдонининг ҳар гектаридан 35 центнердан «оқ олтин» етиштиришга аҳд қилган Ёшузоқ Ёдгоров бошлиқ бригада Иштихон районидаги «Партия XXII съезди» колхозида пешқадамлик қилмоқда. Ҳар туп ғўзада ҳозирнинг ўзидаёқ 10-12 та бўлиқ кўсак бор.

Р. Худойбердиев.

АФҒОНИСТОН ПОДШОСИ МУҲАММАД ЗОҲИР ШОҲ БИЛАН ҚИРОЛИЧА УМАЙРА СССРГА КЕЛИШДИ

Афғонистон подшоси Муҳаммад Зоҳир шоҳ аъло ҳазратлари билан қироличa Умайра Уле ҳазратлари СССР Олий Совети Президиуми ва Совет ҳукуматининг таклифига биноан 3 августда расмий визит билан Москвага келишди. Подшо ва қироличанинг ўғли шаҳзода шоҳ Маҳмуд улар билан бирга келди.

(ТАСС).

ҲОСИЛНИ МАШИНАДА ТЕРАМИЗ

Бригадамиз бир неча йилдан буён пахта тайёрлаш планини бажармай келарди. Ўтган йили аъзоларимиз билан маслаҳатлашиб, қолоқликдан чиқиш йўлларини қидирдик.

Бундоқ қарасак, техниканинг қадрига етмаётган эканмиз. Хатони тузатиш учун, даставвал, техникага чинакамига ихлос қўйдик. Ер ҳайдаш, текислаш, чигит экиш, хуллас, барча ишларни техника воситаси билан бажардик. Ғўза парвариши қулай агротехника муддатларида ўтказилди. Натижа ёмон бўлмади. Мўлжалдагидан анча кўп, ҳар гектар ердан 32,5 центнердан ҳосил кўтардик. Юзимиз ёруғ бўлди. Пахтанинг қарийб учдан икки қисми «зангори кема»лар билан териб олинди.

Партия ва ҳукуматимиз меҳнатимизни юксак қадрлаб, мени шу йил баҳорда Ленин ордени билан мукофотлади. Бу орден бир менга эмас, бутун бригадамиз аъзолари меҳнатига берилган улуғ мукофотдир. Бу йил машинага ихлосимиз янада зўрайди. Бригадамиз аъзоларининг учдан икки қисми қишлоқ хўжалик техникасини бошқаришни ўрганиб олган.

КПСС Марказий Комитетининг март Пленуми қарорларидан илҳомланган деҳқонларимиз бу йил кўп ва арзон пахта етиштириш учун курашмоқдалар. Болта Каримов, Раҳим Имомов, турсунойчи механизатор коммунист Турсун Йўлдошевалар ҳозиргача 75 гектар ернинг ғўзасини тўртинчи марта комплекс парвариш қилдилар. Улар ҳосили машинада териладиган майдонлардаги ғўзаларни алоҳида парвариш қилишяпти. Чунки, машина теримига мўлжалланган ердаги ғўзалар бир текис, бегона ўтлардан холи бўлиши керак. Сув танқис бўлган бу йилги шароитда ана шу карталар ғўзасини ўз вақтида сувга қондириш, чанқатиб қўймаслик муҳим аҳамиятга эга.

Биз бу йил ҳосилнинг 80 процентини «зангори кема»ларда териб олишни планлаштирганмиз. Буни яхши тушунган механизатор ва сувчиларимиз ғўза тупларини машинабоп қилиб ўстиришга кўпроқ аҳамият бермоқдалар.

Дала ишларини тўғри ташкил этиш, ҳосилнинг кўп қисмини машинада териб, пахта таннархини камайтириш йўлидаги ишимизда колхозимиз мутахассислари, айниқса, инженер Полвон Жабборов яқиндан ёрдам бермоқда.

Мана, йиғим-теримга ҳам оз вақт қоляпти. Бригадамиз пахтакорлари август ғўза парваришида зарбдор ой деб эълон қилдилар. Ғўзада ҳосилни кўпайтириш учун «шарбат» оқизяпмиз. Парваришни, суғоришни намунали олиб бормоқдамиз. Айни вақтда пахта йиғим-теримига тайёргарлик билан боғлиқ бўлган ишларни ҳам унутганимиз йўқ. Хирмон жойларни тайёрлаш, йўл ва кўприкларни тузатиш, «ХВС»ларни теримга тахт қилиб қўйишга ҳам ишчи кучи ажратдик. Сўзи билан иши бир пахтакорларимиз аҳдларига вафо қилиб, бу йилги пахта топшириш планини ҳам муддатидан олдин бажариш учун астойдил курашадилар.

Хўжам ОҚИЕВ.
Бухоро область Ромитан районидаги Фрунзе номли колхознинг бригада бошлиғи.

ҲАММА НАРСА—ОДАМЛАР УЧУН

ПАРТИЯ ТУРМУШИ

«Ленинизм» колхози партия ташкилоти етти йилликнинг сўнгги йили мажбуриятларини шараф билан адо этиш учун курашаётган пахтакорлар ҳақида ғамхўрликни кун сайин кучайтирмоқда.

— Ғамхўрлик қанча катта бўлса, — дейди колхоз партия ташкилотининг секретари ўртоқ Эгамберди Муродов, — далада, яйловда, чорвачилик фермаларида, хуллас, ҳамма жойда иш шунча муваффақиятли бўлади. Буни ўтган хўжалик йили якунларидан ҳам яққол кўриш мумкин. Бултур колхоз партия ташкилоти асосий диққат-эътиборни Ўзбекистон КП Марказий Комитетининг XIII пленуми қарорларини бажаришга қаратди. Натижада қишлоқ хўжалик экинларидан, чорвачиликдан катта даромад олинди. Пахта ҳосилдорлиги бир йил ичида гектар бошига 3 центнер ортди, ҳар гектар ердан 26 центнердан «оқ олтин» териб олинди. 171 гектар майдондаги ингичка толали пахтадан эса 33,3 центнердан ҳосил кўтарилди.

Ҳозир хўжаликнинг қайси бригадасига борманг, намунали безатилган дала шийпонларини кўрасиз. Медицина ходимлари меҳнаткашларга медицина хизмати кўрсатишни намунали ташкил этдилар. Аъзам Усмонов, Муҳиддин Аҳмедов сингари фельдшерлар колхозчилар соғлиғига посбон бўлиш билан бирга уларни ширин сўз, мароқли суҳбатлари билан пахтадан мўл ҳосил етиштириш учун курашга чорламоқдалар.

Яқинда колхоз қишлоғи марказида янги туғруқхона қурилиб фойдаланишга топширилди, касалхона биноси битай деб қолди. 1 та доимий ва 15 та мавсумий болалар боғчасида меҳнаткашларнинг юзлаб фарзандлари тарбияланмоқда. Партия ташкилоти раҳбарлигида 50 кишидан иборат ёш агитаторлар хонадонларда бўлиб, мароқли суҳбатлар ўтказмоқдалар, кишиларнинг истак, талабларини ўрганиб, партия ташкилотига маълум қилмоқдалар.

Ғиждувон районидаги «Ленинизм» колхозида бу йил 950 гектар ерга чигит экилди, ҳосилдорликни 27 центнерга етказиш мўлжалланган. Ҳамма куч ва имкониятлар бу юксак вазифани бажаришга сафарбар этилган. Ҳозир колхоз даласида бўлган киши ғўзанинг барқ уриб ўсаётганини кўриб қувонади. Дала қаҳрамонларининг унумли меҳнат қилишларини таъминлаш мақсадида партия ташкилоти ташаббуси билан марказий ошхона ташкил этилди. Ҳар куни ана шу ошхонада 1 минг 200 кишига мўлжаллаб тайёрланган овқат даладагиларга етказилади. Шунингдек, колхозда янгидан очилган новвойхонада тайёрланаётган ширмойи нонлар бевосита иш бошига етказиб берилмоқда. Колхоз партия ташкилоти бюро мажлисларида дала меҳнаткашларига маданий-маиший хизмат кўрсатиш масалалари тез-тез муҳокама қилиб турилади. Колхозчиларнинг ўз меҳнатининг натижаларидан моддий манфаатдорлигини ошириш, ҳамма ерда қулай иш шароити яратиб бериш, медицина, савдо хизматини яхшилаш борасида партбюро қабул қилган қарорлар изчиллик билан бажарилмоқда. Бу эса колхозчилар меҳнатини янада унумли, гаштли қилмоқда, хўжаликда меҳнат интизомини яхшилаш имкониятини беряпти.

У. САТТОРОВ.

ЖАНУБИЙ Сурхон сув омборидан бошланиб, даштнинг ичкарисига кириб кетадиган юз километрли Шеробод каналида йирик ирригация иншоотлари ҳам қурилади. Сиз суратда кўриб турган насос станцияси фойдаланишга топширилгандан сўнг секундига 110 кубометр канал сувини 27 метр баландликка кўтариб беради. Б. Мазур фотоси, (ЎзТАГ фотохроникаси).

КЕЛАЖАК КЎЗГУСИДАГИ КОРХОНАЛАР

САНОАТИМИЗ УФҚЛАРИ

Озиқ-овқат саноатини юқори суръатлар билан ривожлантириш учун Тошкент областида катта резервлар бўлиб, улар келгуси йилларда қатор корхоналар қуриш имконини беради. Шу вақтга қадар область озиқ-овқат саноатининг ёғ-мой, консерва, гўшт-сут, нон-кондитер сингари тармоқларида маҳсулот ишлаб чиқариш бир неча марта ортди. Маҳсулот сифати йилдан-йилга яхшилана борди. Лекин областда кўпгина озиқ-овқат саноати корхоналарининг хом ашё базаларидан узоққа жойлашгани, маҳсулотнинг истеъмолчилари ҳам корхонадан бирмунча узоқда бўлганлиги қўшимча корхоналар қуришни тақозо этмоқда. Ҳақиқатан ҳам ҳар йили бундай корхоналарга хом ашё ташиб келиш ва улардан маҳсулотни истеъмолчиларга етказиб бериш учун кўплаб маблағ сарфланмоқда. Бунга чек қўйиш мақсадида 1966—70 йилларда хом ашё базаларига яқин жойларда янги корхоналар қуриладиган бўлди. Ҳозир ана шу корхоналарнинг лойиҳалари бирин-сирин ишлаб чиқилмоқда.

Яқин йиллар ичида Тошкентда янги булка-кондитер комбинати қурила бошланади. Бу комбинат бир кеча-кундузда 60 тонна нон-булка маҳсулотлари, йилига 5 минг тонна кондитер маҳсулотлари, суткасига 60 тонна макарон ишлаб чиқариш имконини беради. Шунингдек Тошкентдаги 3-завод реконструкция қилиниши натижасида нон маҳсулотлари ишлаб чиқариш суткасига 40 тоннага ортади.

Шу билан бирга Бекобод шаҳри аҳолисини нон маҳсулотлари билан яхшироқ таъминлаш мақсадида шаҳарда суткасига 30 тонна маҳсулот берадиган янги нон заводи фойдаланишга топширилади.

Келгуси беш йилликда Тошкент областининг консерва заводлари қаторига бир неча янги заводлар қўшилади. Консерва ишлаб чиқариш қувватлари оширилади. Қибрайда йилига 50 миллион шартли банка ҳар турли консерва маҳсулотлари ишлаб чиқара оладиган консерва заводи 1970 йилгача ишга туширилади. Ана шу заводда меваларнинг бузилиб қолмаслигини таъминлайдиган музлатиш цехи қурилади. Бу цех суткасига 20 тонна мевани музлатиб беради. Шунингдек заводда қуруқ мева цехи қурилади. Ана шундай йирик консерва заводининг ишга туширилиши натижасида областда консерва маҳсулотлари ишлаб чиқариш анча кўпаяди.

Булардан ташқари беш йилликда Янгийўл ва Ғазалкент консерва заводлари реконструкция қилинади. Янгийўл консерва заводида томат, сабзавот ва бошқа хил консервалар ишлаб чиқарувчи цехлар қуриб битказилади. Бу цехларда йилига 38 миллион шартли банка консервалар ишлаб чиқарилади. Шунингдек, ана шу заводда йилига 20 миллион шартли банка консерва берадиган мева консервалари цехи қурилиши бошланади. Мева суви цехининг қуввати 4 миллион шартли банкага етказилади.

Ғазалкент консерва заводи реконструкция қилиниши натижасида унинг қуввати яна ҳам ошади. Бу ерда йилига 8 миллион шартли банка консерва ишлаб чиқарадиган сабзавот консервалари цехи фойдаланишга топширилади. Мева консервалари цехи эса реконструкция қилиниб, йилига 3 миллион шартли банка консерва ишлаб чиқарадиган даражага кўтарилади. Буларнинг ҳаммаси Тошкент области консерва саноати қувватини келгуси беш йилда ҳозиргидагидан 2,5 баравар оширишга имкон беради.

Келгуси беш йилликда областда пиво заводлари қуриш ҳам мўлжалланмоқда. Ҳозир Тошкентда йирик пиво заводи қуриш лойиҳалаштирилмоқда. Бу завод йилига 5 миллион декалитр пиво ишлаб чиқаради. Натижада Тошкент шаҳрида пиво ишлаб чиқариш икки баравар ошади. Тошкент минерал сувига аҳолининг талаби йилдан-йилга ортаётир. Мутахассисларимиз буни ҳам ҳисобга олишди. Беш йиллик план лойиҳасида минерал сувни шишага қуядиган йирик завод қуриш мўлжалланмоқда. Йилига 24 миллион шиша «Тошкент минерал суви» аҳолига жўнатилади.

Вино заводларида ҳам янги қувватлар ишга туширилади. Янгийўл вино заводида янги цехлар қурилади. Паркентда ва Ғазалкентда узумни дастлабки қайта ишлайдиган заводлар фойдаланишга берилади. Уларнинг ишга туширилиши вино маҳсулотлари ишлаб чиқаришни йилига 1 миллион декалитрга оширади. Биз Тошкент областида озиқ-овқат саноатининг баъзи бир тармоқлари бўйича кейинги беш йилликда қурилиши мўлжалланган корхоналар устида тўхталиб ўтдик, холос. Булардан ташқари озиқ-овқат саноатининг гўшт-сут, ёғ-мой сингари тармоқларига қарашли корхоналарнинг қувватлари ҳам оширилади. Янги-янги корхоналар қурилади.

Я. ТОЛСТОНОГ,
«Средазгипропищепром» институтининг старший инженери.

СОЛДАТ МАКТУБЛАРИ

СОВҒА

Турли миллат фарзандларидан иборат бўлинмамиз ҳарбий қурувчилари кундалик ишлаб чиқариш нормаларини ошириб бажариб, бўлим командири ва устозларининг ҳурматига сазовор бўляптилар. Айниқса, ҳарбий қурувчилардан Н. Мадиёров, Т. Кўпайсиддинов, А. Абдурашидовлар меҳнатда бошқаларга намуна бўлмоқдалар. Яқинда уларга коммунистик меҳнат зарбдорлари деган юксак ном берилди.

Шу кунларда бўлинма ҳарбий қурувчилари Бинокорлар кунини муносиб кутиб олиш учун меҳнат совғалари тайёрламоқдалар.

Т. ҲАСАНОВ,
младший сержант.

АЪЛОЧИ ЧЕГАРАЧИ

Мўсинжон Эргашев ҳарбий хизматнинг дастлабки кунларида рус тилини яхши билмаганлиги учун машғулотларни ўзлаштиришда анча қийналди. Сафдош дўстлари унга ёрдам қўлини чўздилар. У тиришқоқлиги, ҳаракатчанлиги туфайли қисқа вақт ичида сиёсий ва жанговор тайёргарлик аълочиси бўлиб қолди. Ҳозир унинг кўкрагида «Аълочи чегарачи» значоги порлаб турибди.

Яқинда Ватанимиз чегараларининг хавфсизлигини сақлашда кўрсатган мардлиги ва ҳушёрлиги учун ефрейтор М. Эргашев командирнинг ташаккурномасини олди.

Т. САИДОВ,
чегарачи.

ХАЛОСКОР

Эрталабдан ёмғир шаррос қуя бошлади. Тоғ этагидаги дарёнинг суви тошиб, у ўз йўлида учраган нарсаларни оқизиб кетаверди. Оддий солдат Қозоқ Бозорбоев дарё яқинида постда турарди. Унинг кўзи сувда қалқиб келаётган болага тушди. У дарров ўзини дарёга ташлаб, олти яшар қизчани тўлқинлар оғушидан олиб чиқди. Қизчани тезда касалхонага олиб боришди. Қизча ҳозир ўзини яхши ҳис қилмоқда. Унинг ота-онаси фарзандларининг халоскори — Қ. Бозорбоевга чексиз миннатдорчилик билдириб, унга ҳарбий хизматда муваффақиятлар тилашди.

В. С. ПИШКУН.
Н-қисм.

ЯНГИ ЎҚУВ ЙИЛИГА
ТАЙЁРМИСИЗ?

РАПОРТДАН СЎНГ

Юнусобод қишлоғидаги 24-ўрта мактаб. Ҳаммаёқ жимжит. Дафъатан бу ерга келган киши мактабда янги ўқув йилига тайёрлик тугаганга ўхшайди, дейиши мумкин. Аслида-чи? Бунинг акси. Ҳовлида мактаб қоровулидан бўлак ҳеч кимни учратмайсиз. Мактабда 14 та синф хонаси бор. Хона деворлари енгил-елпи оқланган, холос. Деразалар бўялмаган, ойна солинмаган.

Коридорлар бўйлаб юрамиз. Бўялмаган, синиқ поллар тешигидан ахлат кукунлари кўриниб турибди. Парталар сифатсиз бўялган. Уларнинг олди тахталаридан бири очилса, иккинчиси очилмайди. Ошиқ-мошиқ топилмаганлигидан йўғон мих уриб қўя қолинган.

Мактаб директори ўртоқ Акром Обидов район маорифи бўлимига аллақачоноқ: «Мактаб ремонтини 100 процент тамомладик» деган рапортни бериб юборган. Ўзи эса дам олишга жўнади. Кета туриб хўжалик ишлари бўйича директор ўринбосари Жалил Қодировга:

— Қолган ишларни ўзинг эплаштирарсан, ука. Ходимларни ишга сол. Мен ҳам хабар олиб тураман, — деб «маслаҳат» берди.

Бу гапдан боши қотган Ж. Қодиров ҳайрон бўлди. Мактабда на қурилиш материали, на бўёқ, на бошқа бирор нарса бор? Жорий ремонт учун район маорифи бўлими томонидан ажратилган 2000 сўм пул ҳали ҳам ишлатилмай, район халқ маорифи бўлими ҳисобида ётибди. Мактаб ремонтини оталиққа олган «Ўзбекистон ССР 40 йиллиги» колхози раҳбарлари ҳам таажжубда. Мактаб ремонтига ажратилган пул колхоз ҳисобига ўтказилмаганлиги учун колхоз мактабга уста юбормаётир, қурилиш материалларини ҳам ажратмаган.

Ўтган йили Юнусобод чойхонаси мактабга қўшиб берилган эди. Спорт зали учун мўлжалланган бу хона ҳалигача ремонт қилинмаган.

Темирчилик устахонаси хўжалик мудирининг омборига айлантирилган. Устахоналардаги қимматбаҳо станоклар чанг босиб ишдан чиқиб ётибди. Улар мактабга келтирилганидан буён бирон марта ишлатилмаган.

Калинин район маориф бўлими раҳбарлари бундай беларволикка нима дейишаркин?

П. НИШОНОВ,
Тошкент области.

Хатлардан сатрлар

ФАРҒОНА. Қува районининг Федченко посёлкасида янги туғруқхона қурилиб, фойдаланишга топширилди.

Б. Қаюмов.

АНДИЖОН. Ленин номли колхозда янги машина-трактор парки қурилди.

З. Ҳошимов.

САМАРҚАНД. Карл Маркс номли совхозда қариялар ташаббуси билан 11 гектар бўз ер ўзлаштирилиб, экинзорга айлантирилди.

С. Норбоев.

Жамоатчилар

Қоракўл район партия-давлат контроли ҳузуридаги штатсиз инспекторлар бўлими кейинги вақтларда ўз ишини анча жонлантирди. Бўлим ходимлари томонидан меҳнаткашлардан тушаётган шикоят ва аризалар ўз вақтида текширилиб, чора кўрилмоқда. Жамоатчи инспекторлар савдо ва умумий овқатланиш тармоқларида меҳнаткашларга маиший хизмат кўрсатишни яхшилаш тўғрисида айниқса зўр ғамхўрлик кўрсатишмоқда. Яқинда район «Ўзсельхозтехника» бирлашмасида ҳисоб-китоб ишлари издан чиққани маълум бўлиб қолди. Жамоатчи инспекторлар дарҳол текшириш ўтказиб у ердаги хатоларни тузатишга ҳисса қўшдилар. Штатсиз бўлимимиз ходимлари жойлардаги кўмаклашувчи группа ва постлар билан мустаҳкам алоқада ишламоқдалар. Бу эса уларнинг фаолиятини кучайтиришга ёрдам беряпти.

А. ЙЎЛДОШЕВ,
Қоракўл район партия давлат контроли комитети штатсиз бўлимининг бошлиғи.

МАКТАБ БИНОЛАРИ ҚУРИЛМОҚДА

УРГАНЧ, (ЎзТАГ). Хоразм областидаги колхозлар бу йил 21 та янги мактаб ва ўн бир минг ўқувчига мўлжалланган 158 та синфхоналар қурмоқда.

Гурлан районидан хушхабар олинди. Ленин номли ва «Ўзбекистон» колхозлари областда биринчи бўлиб ўрта мактаб биноларини қуриб битказишди ва ўқувчиларни қабул қилишга тайёрлаб қўйишди.

КАРКИДОН СУВИ

Етти йилликнинг зарбдор қурилишларидан бири Каркидон сув омбори Қувасой дарёсида, Каркидон қишлоғи ўрнида қад кўтармоқда. Қурилишда иш қизғин. Экскаваторлар, ағдарма машиналарнинг овози еру кўкни ларзага келтиргудек. Бетончилар, электр пайвандчилар ва тупроқ зичловчиларнинг қўли-қўлига тегмайди.

Каркидон сув омбори қурилиши асосан икки навбатдан иборат бўлади. 430 метр узунликдаги тўғоннинг баландлиги 75 метрга етади. Сув омбори қурилишининг биринчи навбати тугагач, унга 110 миллион кубометр, иккинчи навбатидан кейин эса 210 миллион кубометр сув тўпланади. Ҳозир бу йирик объектни қурувчилар иккинчи навбат ҳисобига тупроқ ташиш, текислаш, шиббалаш ҳамда бетон ётқизиш ишларини бажармоқдалар. Омбор қирғоғини мустаҳкамлаш ишлари муддатидан бир ҳафта олдин бажарилди. Биринчи навбат қурилиши ҳам муддатидан илгари адо этилди.

Бетончилар 10 минг квадрат метр майдонга бетон ётқиздилар. Қурилишни асосан «Ферганаводстрой» трестига қарашли 2-қурилиш-монтаж бошқармаси коллективи Фарғона, Қўқон, Марғилон ва Қувасой шаҳарларидаги автобазалар шофёрлари билан ҳамкорликда олиб бораётир.

Шу кунларда сув омбори ҳавзасида 50 миллион кубометрдан ортиқ сув тўпланган. Куни-кеча бу сув омборининг канали очилди. Ундан секундига 12 кубометр сув пахтазорларга оқа бошлади.

Иккинчи навбат ишга туширилгандан сўнг эса сув омборидан секундига 28 кубометр сув оқиб чиқа бошлайди. Бу сувдан Марказий Фарғонадаги Охунбобоев, Олтиариқ ва Қува районларининг экинзорлари баҳраманд бўлади.

М. СУЛТОНОВ.

„МАШИНА, МАШИНА“ ДЕЙИШАДИ-Ю...

«Совет Ўзбекистони» рейди

Хоразмликлар бу йилги пахта ҳосилининг учдан бир қисмини — 100 минг тонна «оқ олтин»ни машиналар билан теришга аҳд қилишган. Бу — ўтган йилдагига қараганда 47 минг тонна кўпдир.

Гапнинг рўй-рости яхши: гарчи бултур машина терими плани бажарилган бўлса ҳам, жами ҳосилнинг фақат 20 проценти агрегатларда терилганлигини қониқарли ҳол деб бўлмайди. Ахир, Ҳазорасп районидаги «Коммуна», Шовот районидаги «Москва», Урганч районидаги Охунбобоев номли колхозлар, комплекс механизациялашган бригадалар 40-50 процент ва ундан ҳам кўпроқ ҳосилни «зангори кема»лар билан териб, қойил қиляптилар-ку. СССР Олий Совети депутати Ойша Жуманиёзова, республикада хизмат кўрсатган механизатор Ҳалима Ҳошимова каби машҳур механик-ҳайдовчилардан ибрат олиш, илғорларга тенглашиш керак.

Машъал областда ўтган йили 29 колхоз машина терими планини бажармаганлигини, Урганч районидаги Калинин номли, Чапаев номли, Янгиариқ районидаги «Ленинизм», Гурлан районидаги Алишер Навоий номли, Хива районидаги Энгельс номли колхозларда атиги 9-14 процент ҳосил машинада терилганлигини ҳеч қандай баҳона билан оқлаб бўлмайди.

Бу йил машина терими юзасидан олинган мажбурият катта. Йиғилиш ва кенгашларда машина теримига тайёргарлик тўғрисида гап-сўз кўп бўляпти. Область партия комитети бюроси яқинда машина теримига ҳозирлик кўриш ва уни ўтказиш тўғрисидаги масалани муҳокама этиб, кенг қарор қабул қилди. Бироқ, қарорда белгиланган тадбирлар изчиллик билан амалга оширилмаётир, машина терими тараддуди тезлаштирилмаётир.

«БОРСА-КЕЛМАС»

— Терим машиналари қаерда?
— «Борса-келмас»да...

Савол бериб, хижолатда қолдик. Маълум бўлишича, Урганч районидаги колхозларнинг раҳбарлари «Узсельхозтехника» бирлашмаси устахонасига «борса-келмас» деб ном беришган экан. Сабабини суриштирсак, машиналар устахона дарвозасидан кираркан-у, қайтиб чиқмас экан.

— Ёлғон! — дейди «Узсельхозтехника» район бирлашмаси бошқарувчиси М. Раҳмонов, — колхозлардан ремонт қилиш учун «ХВС-1,2» ва «ХТ-1,2» маркали 80 та машина келтирилиб, шундан 6 таси ремонт қилинди, устахона дарвозасидан бемалол чиқиб кетавериши мумкин.

— Қолган 74 машина-чи?

— Аста-секин ҳаммаси ҳам ремонтдан чиқади...

«Борса-келмас» — деганича бор экан. Машиналар виставкага қўйилгандек савлат тўкиб турибди. Ремонтчилар ўртасида интизом бўш, уларга қулай меҳнат шароити яратиб берилмаган. Ишлаган ишлайди, ишёқмаган киши ялло қилиб юради. «Запас қисмлар етишмайди», дейишди, лекин 30-40 машинани ремонт қилиш учун ҳамма нарса етарли бўлса ҳам иш бошлаб юборилмаган. «Узсельхозтехника» район бирлашмаси бошқарувчиси М. Раҳмонов, «сентябргача битмаган иш қолмайди», деб ремонтни ўзибўларчиликка ташлаб қўйибди.

«Узсельхозтехника» Гурлан район бирлашмасига қарашли Янгибозор участкаси бўлими бошқарувчиси Георгий Иванович Бернев боқибеғамликда М. Раҳмоновдан қолишмайди. Бўлим устахонасига келтирилган 35 та терим машинасидан биттаси ҳам тугал ремонт қилинмаган. «Узсельхозтехника» район бирлашмасининг Боғот ва Қўшкўпир бўлимлари терим техникаси ремонтини асоссиз равишда чўзиб юбормоқдалар.

Ремонтдан чиққач...

А. Хслиқов чизган расм.

— Терим машиналари ремонтини тезлатиш тадбирлари ишлаб чиқилди, энди ремонт юришиб кетади, — деган эди «Узсельхозтехника» область бирлашмаси раиси В. П. Пак область партия комитети бюросида. Лекин, амалда бундай бўлмади.

НИМАНИ КУТЯПСИЗ?

Машина териминиг муваффақияти яхлит, текис карталарни «зангори кема»ларга ажратиб беришга, далани барвақт тайёрлашга, ғўзаларни машинабоп қилиб ўстиришга боғлиқдир. Область колхозларида 45 минг гектар майдондаги пахта машинада терилиши керак. Қатор колхозларда машина теримига майдон ажратилганлиги ҳақида актлар тузилса ҳам бригада бошлиқлари, механик-ҳайдовчилар қайси даладаги ҳосил машина билан терилишини билмайдилар, далаларга белгилар қўйилмаган.

Гурлан районидаги «Ўзбекистон» колхозида қайси карта машинага ажратилгани аниқ эмас. С. Сафаров, Х. Бурхоновлар ўз «зангори кема»лари билан пахта терадиган далаларни айтиб беролмадилар. Бу колхозда терим машиналарининг бир қисми гаражда ремонтсиз турибди. Правление раиси С. Ёқубов, инженер О. Йўлдошев машина теримига тайёргарлик кўришга масъулиятсизлик билан қарамоқдалар.

Урганч районидаги Энгельс номли колхозда машинага ажратилган далаларни бегона ўт босган, устма-уст суғорилиб, ғўза ғовлаб кетган, чеканка ўтказилмаган. Колхоз раиси М. Ражабов, партия ташкилотининг секретари Р. Аниёзов ўртоқлар техникани тахт қилиш ва механизатор кадрлар тайёрлашни ўз ҳолига ташлаб қўйганлар.

Хива ва Ҳазорасп районлари колхозларида ҳам машинада териладиган далаларда ғўзани парвариш қилиш, айниқса чеканка ўтказиш, бегона ўтни йўқотиш, машина айланадиган ерларни тузатиш, механик-ҳайдовчилар тайёрлаш дуруст ташкил этилмаган.

Бу районлар ва колхозларнинг раҳбарлари йиғим-терим яқинлашаётганлигини наҳотки тушунмасалар?! Ғанимат фурсатни нега бой беряпсизлар, нимани кутяпсизлар?

«Узсельхозтехника» республика бирлашмаси раиси ўртоқ И. В. БАБКОВга савол

Кези келганда, терим техникасини мавсумга тайёрлашга халақит бераётган яна бир фактни айтиб ўтмасак бўлмайди. «Узсельхозтехника» район бирлашмалари устахоналарида, ҳатто, Урганч ремонт заводида ҳам кераклл запас қисмлар етишмаётир. Терим техникасини ремонт қилиш учун камида 2,5 минг гильза, 75 минг дона чўтка талаб этилади. Ҳозир шундан фақат 400 гильза, 25 минг дона чўтка бор, холос. Насослар, тирсакли вал, аккумуляторлар ҳам етишмайди.

«Узсельхозтехника» область бирлашмаси зарур запас қисмлар ҳақида ўз вақтида заявкалар юборса ҳам, «Узсельхозтехника» республика бирлашмаси ремонт учун керакли қисмларни етказиб беришни кечиктирмоқда. Такрор-такрор ёзишмалар ва телеграммалардан натижа чиқмаётир. «Узсельхозтехника» республика бирлашмаси раиси ўртоқ И. В. Бабковдан сўраш пайти етди: қоғозбозлик қачонгача давом этар экан? Запас қисмлар билан таъминлашдаги узилишларга қачон чек қўйиларкан-а?

С. НОДИРМАТОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбирлар постининг аъзоси.

Ф. ЗОҲИДОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

ОБИДАЛАР ТАРИХИДАН

800 ЁШЛИ МИНОРА

Қадимий Бухорода машҳур архитектура ёдгорликлари кўп. Шулардан бири «Минори калон» (катта минора) бўлиб, у қадимий ўзбек обидаларининг ажойиб намунаси сифатида авлодларни ҳайратга солиб келмоқда.

Яқинда тарихчи археологларимиз «Минори калон» сирлари ҳақида қўшимча маълумотларни аниқлашди. Тарихчи Абўбакр Наршахийнинг «Бухоро тарихи» китобига 1128 йилда таржимон томонидан киритилган қўшимчада таъкидланишича, Арслонхон деган амир Бухоро Арки ёнида катта минора ва масжид қурдирган. Лекин, минора ёнғин натижасида қулаб тушади. Арслонхон шу жойга янги минора қуришни буюради. Меъмор аввалги тажрибаси асосида минорани пишиқроқ қилиб қуришга интилади. Ниҳоят, ҳозирги кунда бутун жаҳонга машҳур бўлган «Минори калон» ҳижрий 521 йилда, яъни 1127 йилда қуриб битказилади. Ана шу машҳур миноранинг ижодкори буюк ўзбек меъмори Устод Боқо эди. У минорани ярататуриб, унга ўз номини сирли ёзувлар билан битган.

Чунончи, минора танаси бир нечта нақшдор ҳалқалардан иборат. Улар орасини турли геометрик шаклдаги безаклар тўлдириб туради. Унинг ўрта қисмидаги бир ҳалқада куфий ҳарфлардан тузилган ва минора тарихига оид бўлган сўзлар бор. Текстда бино санасини кўрсатувчи энг охирги арабча «ҳамс моиа» (беш юз) сўзи яхши ўқилади. Сананинг бошқа сўзлари сақланмаган. Шу ўринда қизиқ бир нарса кўзга ташланади, яъни охирги сўз «моиа» қаторига негадир сиғмай қолган ва бу ердаги алоҳида сопол тахтачага ҳарфларни ўйиб, бу тахтача асосий ёзувнинг устига ўрнатилган. Бу жойдаги ҳамма кўрсатилган ҳарфларни эътиборга олиб ўқилса, «моиа» сўзи ўрнига «Амал-е, Баќо» деган жумла чиқади. Масалан, «мим» ҳарфи юқорисида ортиқча «айн» бор, «алиф» эса «лом» ҳарфига ўхшаб кетади. «Йо» ҳарфи «бе» каби ёзилган. Хатнинг охирида ортиқча «алиф» ва юқорисида ортиқча икки нуқта бор (нуқталар «қоф» ҳарфига тегишлидир). Шундай бўлса ҳам минора қурилган давр традицияларига кўра, талантли ижодкорни юқорида Устод Бақо меъмор деб атадик. Чунки, унинг номи ўзи яратган 800 ёшли монументал минора каби халқимизнинг чексиз ҳурматига сазовордир.

— Архитектура ҳам давр йилномаси, — деган эди улуғ рус ёзувчиси Н. В. Гоголь, — қўшиқ ва достонлар сўнган тақдирда ҳам у яшайди, аллақачонлар яшаб кетган халқ ҳақида сўзлай беради...

Ҳақиқатан ҳам ўзбек халқининг ота-боболари яратган ноёб архитектура намуналари ўтмишдан, меҳнаткаш ўзбек халқи тарихидан сўзлаб турибди. Бухородаги IX-X асрларга оид Исмоил Сомоний мақбараси, Самарқанддаги Улуғбек мадрасаси, Бибихоним, Шоҳизинда ёдгорликлари ҳам ўзбек халқининг қадимий бой архитектура меросидан дарак беради. Ўз улуғворлигини ҳанузгача асл ҳолида сақлаган бу ёдгорликлар ўша давр меъморлари ва наққошларининг катта санъаткорлигидан далолат бериб турибди.

Т. НАЗИРОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

ОЧИҚ ЭКРАН КЕЧАСИ

Андижон шаҳридаги Навоий ва Пушкин номли маданият ва истироҳат паркларида очиқ экран кечаси ўтказилди. Кечада СССР, Чехословакия, Польша, Румыния, Югославия, Ҳиндистон ва бир қанча бошқа мамлакатларнинг киностудияларида ишлаб чиқарилган 30 дан ортиқ бадиий фильм кўрсатилди. Ўзбек киностудиясининг «Машаққатли йўл», «Сурайё», «Улуғбек юлдузи», «Ойдин саҳифа», «Дорбозлар» ва бошқа фильмлари ўзбек тилида намойиш қилинди.

Фильмлар бошланиш олдидан «Совет кино санъати халқ хизматида» деган темада лекция-суҳбат ўқилди. Томошабинлар билан киноактёр учрашди.

Н. ИНОҚОВ.

КОЛХОЗ БЕШ ЙИЛЛИГИ

«Партия XXI съезди» колхози давлат томонидан қатъий белгиланган топшириқ олиб, қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштириш юзасидан перспектив план тузиб чиқди. Қуйида шу ҳақда ҳикоя қилинади

Колхоз правлениеси аъзолари қишлоқ хўжалик артели келажаги билан боғлиқ бўлган ҳар бир масалани чуқур ўрганишади.

БИЗНИНГ колхозимиз — йирик пахтакор хўжалик. Кўп йиллар қолоқ бўлиб келдик. Давлатимизнинг катта ёрдами ва колхозчиларимизнинг ҳалол меҳнати туфайли кейинги йилларда хўжаликда пахта етиштириш анча кўпайди. Бошқа соҳалар ҳам ривожланди. Ўтган йили ундан аввалги тўрт йилда ўртача олинган ҳосилга нисбатан давлатга 11 процент кўп пахта сотдик. Моллар туёғи икки баравар кўпайди. 1786 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 26,9 центнердан ҳосил кўтарилиб, давлатга 48 минг центнер «оқ олтин» сотилди. Бизнинг хўжалигимизда илгари ҳеч вақт бундай катта ҳосил етиштирилмаган эди.

Даромадимиз ошиб, колхозчиларнинг маданий-маиший турмуши яхшиланди. 1964 йилда колхозимизнинг ҳар бир аъзоси 963 сўмдан ҳақ олди.

Партиямиз Марказий Комитети март Пленуми белгилаган тадбирларнинг амалга оширилиши туфайли хўжалигимиз иқтисодий томондан янада мустаҳкамланади, колхоз ишлаб чиқаришининг ҳамма тармоқлари гуркираб ривожланади. Пленум қарорлари колхозчиларимизнинг руҳини кўтариб юборди, уларни янада унумли меҳнат қилишга илҳомлантирди. Колхозчиларимиз партия ва ҳукуматимизнинг бу ғамхўрлигига янги меҳнат зафарлари билан жавоб беришга интилмоқдалар. Бу интилиш колхозимизнинг 1966—1970 йилларга мўлжалланган беш йиллик планида ҳам ўз ифодасини топди.

Перспектив планда биз давлатга қишлоқ хўжалик маҳсулотлари топшириш юзасидан белгиланган план — топшириқни асос қилиб олдик. Беш йилликда колхозда етиштириладиган асосий ялпи маҳсулот ва давлатга сотиладиган маҳсулотлар қуйидаги миқдорда кўпаяди (тонна ҳисобида).

Маҳсулотнинг номи	1964 йил Етиштирилди	1970 йил Етиштирилади	Шу жумладан давлатга сотилади.
Пахта	4799	5.200	5.200
Дон	208.4	600	50 (шоли)
Моллар (тирик вазндаги)	46.8	90.6	67.0
Сут	88.6	280	140.0

Давлатга маҳсулотлар сотиш юзасидан бир неча йил учун қатъий план белгиланишининг бир қатор афзалликлари бор. Колхоз ўзига фойда берадиган соҳаларни планли равишда пропорциональ тарзда ривожлантира бориб, планнинг бажарилиши учун зарур бўлган моддий-техника базасини яратиб олади. Колхозчиларнинг кўп маҳсулот етиштиришдан моддий манфаатдорлиги ҳам ошади. Улар план бажарилгандан кейин маҳсулотнинг бир қисмини натура ҳолида олишларига қаттиқ ишонадилар.

Перспектив планнинг айрим-айрим бўлимларини тузиб чиқиш учун биз бир неча группа туздик: Планнинг пахтачилик ва деҳқончиликка оид бўлимини тузишга бош агроном ўртоқ Иброҳимов бош-қош бўлди. Чорвачиликка — зоотехник ўртоқ Ҳусанов, механизацияга — бош инженер ўртоқ Солиев, қурилишга — бинокор-техник ўртоқ Халилов бошчилик қилди.

План тузишдаги ҳамма ишларга колхоз раиси, партия ташкилотининг секретари ўртоқ Қодиров, экономист ўртоқ Мамаюсупов ва бош бухгалтер ўртоқ Мирзаевлар раҳбарлик қилдилар. Район қишлоқ хўжалик бошқармаси ва қишлоқ хўжалик экономикаси Ўрта Осиё институти ходимлари бу соҳада бизга катта ёрдам бердилар.

Агрономимиз гидротехник ва бошқа мутахассислар билан ҳамкорликда экин майдонларини анализ қилди, тупроқнинг структураси ва ерлардан қандай фойдаланилаётганлигини ўрганди. Алмашлаб экиш, ҳосилдорлик, ўғитларнинг нафи ва бошқа масалаларни ўрганиб чиқди. Механизаторлар қўлда бажариладиган ишларни максимал даражада механизациялашни ҳисобга олган ҳолда ишлаб чиқариш технологиясини белгиладилар. Пахта йиғим-терими, беда ва маккажўхори ўрими ҳамда бошқа экинларни йиғиштириб олишдаги ишлар ҳажми аниқланди. Бошқа группалар ўзлари план тузаётган соҳаларни анализ қилиб чиқдилар.

План тузишда фақат сон кўрсаткичларини чуқур анализ қилиш билан чекланиб қолинмай, экин майдонларининг кенгайиши, чорва моллар туёғининг кўпайиши, ҳосилдорликнинг ошиши, чорва моллар маҳсулдорлигининг ўсиши, ҳар бир центнер маҳсулот етиштиришга сарфланадиган маблағ ва меҳнат, бу маҳсулотлардан колхозга келадиган фойда ёки зарар — ана шуларнинг ҳаммаси ҳисобга олинди.

Колхозимиз экономикасини анализ қилиб, кўрсаткичларимизни бошқа пешқадам хўжаликларнинг ютуқларига таққослаб кўрдик. Натижада, хўжалигимизда пахтачиликни юксалтириш, суғориладиган экин майдонларини кенгайтириш, пахта ҳосилдорлигини ошириш, ем-хашак базасини мустаҳкамлаш ва чорвачиликдаги қолоқликни бартараф этиш учун бизда катта имкониятлар борлигини билиб олдик.

ЕР—АСОСИЙ БОЙЛИГИМИЗ

КОЛХОЗИМИЗДА суғориладиган ерларда деҳқончилик қилинади. Шу сабабли ҳам биз перспектив планни тузаётган пайтимизда суғориладиган майдонларни кенгайтиришни кўзда тутдик.

Илгари, бу соҳадаги ҳамма резервлар ишга солинган, деб юрардик. Имкониятларимизни чуқур ўрганган пайтда янги-янги резервлар кўзга ташланиб қолди. Биз беш йилликда 219 гектар янги суғориладиган майдонни қишлоқ хўжалик оборотига киритишимиз мумкин. Шу жумладан 81 гектар майдон Марказий Фарғонадаги қўриқ бағридан тортиб олинади. Ерларни обдон текислаш, каналларни тозалаш, хўжалик ичидаги суғориш тармоқлари ва коллекторларни тартибга келтириш ҳисобидан — 123 гектар, майда пайкалларни йириклаштириш ҳисобидан — 15 гектар янги ерга эга бўламиз.

Колхозимизда баъзан сув танқис бўлиб қолади. Бу, суғориладиган майдонларни кенгайтиришга ҳам тўсиқ бўлмоқда. Андижон сув омбори қурилиши муносабати билан колхозимизда суғориладиган майдонларни кенгайтириш учун катта имкониятлар туғилади. Бу, экинлар ҳосилдорлигини оширишга ҳам қулай имконият яратади.

1966—1970 йилларда колхозда пахта майдони 100 гектар, озуқабоп экинлар майдони 113 гектар кенгаяди. Кейинги йилларда биз беда майдонларини камайтириб жиддий хатога йўл қўйдик. Беда пахтанинг ажойиб йўлдоши бўлиши билан бирга у чорва моллар учун қимматбаҳо озуқа ҳамдир. Шу сабабли биз планни тузаётганимизда беда экинлари майдонини уч баравар кенгайтиришни мўлжалладик. 1970 йилга бориб экинлар структурасида беда 14 процент майдонни эгаллайди.

Лекин беда майдонларини кенгайтиришнинг ўзи бизга бу беш йилликда алмашлаб экишни тўғри изга солиб олиш имконини бермайди. Шу сабабли биз 1966—1970 йилларда унумсиз, вилт билан зарарланган майдонларда пахта-беда-маккажўхори алмашлаб экишни мўлжалладик. Алмашлаб экишга кирмайдиган майдонларнинг энг яхшисига чигит экилади. У ерлардан юқори ҳосил олиш учун бу майдонлардаги экин нормадагидан ортиқроқ миқдорда минерал ўғит билан озиқлантирилиб, қўшимча парвариш қилинади, суғорилади ҳамда бошқа тадбирлар амалга оширилади.

Ҳосилдорликни ошириш — колхозимизда кўп пахта етиштиришдаги асосий манбадир. Ҳосилдорлик эса ернинг унумдорлигига боғлиқ эканлигини ҳаммамиз биламиз. Ҳатто бир хўжаликнинг ўзида ҳам ҳар хил ерлар бўлади. Масалан, бизнинг колхозимизнинг 25 процент ери ориқ, 35 проценти ўртача ва 40 проценти семиз ерлардир. Тўғри, хўжалигимизда бу ерларнинг бир-биридан фарқ қилиши илгаридан ҳам бизга маълум эди. Лекин биз бунга бефарқ қараганмиз.

Перспектив планни тузишда ерларнинг унумдорлиги, хусусиятлари алоҳида ҳисобга олинди. Бригадаларда, участкаларда бир неча йил давомида олинган ҳосил анализ қилинди. Шу рақамларни тупроқ картасидаги кўрсаткичларга ва ернинг иқтисодий баҳосига солиштириб кўрдик. Натижада бир қатор бригадаларда имкониятдагидан кам ҳосил олиниб келинганлиги аниқланди. Тупроқ шароити бир хил бўлган икки бригаданинг бирида ҳар гектар ердан 31 центнердан ҳосил олинган бўлса, иккинчисида 24-26 центнердан ҳосил олинган. Масалан, агротехника қоидаларига амал қилинмаслиги натижасида 8- бригадада кейинги икки йил ичида ҳар гектар ердан олинадиган ҳосил 3,1 центнер камайиб кетган.

Давлатга пахта топшириш юзасидан белгиланган топшириқни бажариш учун биз ҳар гектар ердан 27,7 центнердан ҳосил олишимиз керак. Бунинг учун ҳар бир бригададаги ҳосилдорликни оширишга имкон берадиган резервларни ўрганиб чиқдик, ҳар бир бригаданинг шароитини ҳисобга олдик, беш йил давомида ҳар гектар майдондан 30 центнердан ҳосил олинишини таъминлайдиган тадбирлар белгиладик.

Ҳосилдорликни уч центнердан ортиқ ошириш — жуда қийин вазифадир. Лекин колхоз йил сайин янги асбоб-ускуналар олиб, моддий-техника жиҳатдан яхши таъминланаётганлигини, деҳқончилик маданияти ошаётганлигини ҳисобга олсак, бу реал вазифадир.

Ҳосилдорликни ошириш учун экинларга бериладиган минерал ва маҳаллий ўғит миқдори кўпайтирилади, энг муҳими, уларнинг экинга нафи оширилади. Ўғитнинг бир қисми илгари машинага ортиш, ташиш ва сақлашда нес-нобуд бўлиб кетарди. Энди ҳар бир бригадада ўғит сақланадиган оддий омборлар қурилади.

Биз экинга берилган ҳар килограмм ўғитдан максимал фойда олиш йўлларини қидиряпмиз. Алмашлаб экишнинг йўқ бўлиб кетгани, экинлар структурасида пахта катта ўринни эгаллаши, маҳаллий ўғитнинг камлиги тупроққа оширилган миқдорда минерал ўғит солишни талаб қилади. 1970 йилда ҳар гектар пахта майдонига 180-190 килограмм азот ва шунга мутаносиб миқдорда фосфорли ва калийли ўғитлар солишни мўлжаллаяпмиз. Беш йилликнинг охирида ўз хўжалигимизда 5815 тонна маҳаллий ўғит жамғаришимиз мумкин. Бундан ташқари «Главзаготскототкорм» бўрдоқичилик хўжалигидаги гўнгдан ҳам фойдаланамиз. Маҳаллий ўғит миқдорини 10 минг тоннага етказиш учун колхозчи хонадонларидаги гўнгларни ташиб келишни ҳам ташкил этамиз. Бригадаларда гўнгхоналар қуришни планлаштириб қўйдик.

Перспектив план муҳокама қилинганда пахта ҳосилдорлигини ошириш ва ҳар бир бригада бўйича белгиланган дифференциаль тадбирларни колхозчилар бир оғиздан маъқулладилар.

Беш йиллик планда пахта етиштириш технологиясини янада такомиллаштириш, комплекс механизацияни кенг жорий этиш натижасида қўл кучи билан бажариладиган ишларни кескин камайтириш назарга олинган.

Пахтани машинада териш — комплекс механизациялаш соҳасида олдимизда турган энг муҳим вазифалардан биридир. Пахтачиликдаги ҳамма харажат ва меҳнатнинг ярмидан кўпи ҳосил йиғим-теримига кетмоқда. Тўғри, йиғим-терим ишлари тобора кўпроқ механизациялаштириляпти. Агар 1959 йилда колхозимизда 45 тонна пахта машинада терилган бўлса, ўтган йили далаларимизда 12 «зангори кема» ишлаб, уларнинг бункерларидан хирмонга 743 тонна «оқ олтин» тўкилди. Ҳар бир машина билан ўртача ҳисобда 62 тоннадан пахта терилди. Лекин бу ҳам бизнинг ўсиб бораётган талабларимизга жавоб бермайди. Пахта йиғим-теримини механизациялаш даражаси ҳали паст.

Беш йиллик давомида пахтани машинада териш соҳасида кескин бурилиш ясаймиз. Шу йилнинг ўзидаёқ машиналар билан камида 1050 тонна, 1970 йилда эса 4060 тонна пахта теришни мўлжаллаб қўйдик.

Ҳисоб-китоблар шуни кўрсатадики, агар 1964 йилда 1 гектар майдонда пахта етиштириш ва уни йиғиб-териб олишга 159,4 киши-куни кетган бўлса, 1970 йилда (пахтачиликдаги ишларни механизациялаш ва гербицидлардан фойдаланиш натижасида) бу харажатлар 44,8 процент камайиб, 88,1 киши-кунини ташкил этади. Бир центнер пахта етиштиришга сарфланадиган меҳнат 1964 йилдаги 5.99 киши-кунидан 1970 йилга бориб, 3,2 киши-кунига камаяди.

Колхоздаги суғориладиган майдонларнинг бешдан бир қисми шоли, озуқабоп экинлар ҳамда сабзавот билан банд. Очиқ айтиш керакки, бу майдонлардан кам фойда оляпмиз. Бу майдонларнинг ҳар гектаридан ўтган йили 64 центнердан беда, 160 центнердан маккажўхори силоси, 15 центнердан шоли, 70 центнердан сабзавот маҳсулотлари олдик. Ҳолбуки, бу майдонлардан юқорида айтиб ўтилганидан уч баравар кўп ҳосил олиш мумкин эди.

Ҳосилдорликнинг бундай паст бўлишига сабаб нима? Бунинг сабаби шундаки, экинларни жойлаштиришда биз ҳамма эътиборни пахтага қаратамиз. Бошқа экинлар учун унумсиз, шўрхок ва сув билан етарли таъминланмаган ерлар ажратилади. Яна бир хатомиз шундан иборатки, биз ана шу майдонларнинг тупроғини яхшилаш, унумдорлигини ошириш чораларини кўрмаганмиз. Беш йиллик планда ана шу майдонларни текислаш, мелиоратив ҳолатини яхшилаш тадбирларини белгиладик. Бу массивларда бир қатор ирригация тармоқлари қазилади. Шу билан бирга дон, озуқабоп экинлар ҳамда сабзавотга ҳам кўпроқ ўғит ва сув ажратиш, бу экинларни илғор агротехника қоидалари асосида парвариш қилишни кўзда тутдик.

Ҳисоб-китоблар шуни кўрсатмоқдаки, агар ана шу белгиланган тадбирлар амалга оширилса, биз ҳар гектар майдондан 100 центнердан беда, 400 центнердан маккажўхори кўкпояси, 40 центнердан шоли ва 150-180 центнердан сабзавот маҳсулотлари олишимиз мумкин. Биринчи йили бедани арпага аралаштириб экамиз. Ҳар гектар майдондан 20-25 центнердан озуқабоп дон оламиз ва ўтни 2-3 марта ўрамиз. Силос учун маккажўхори экиладиган майдонларга кузда озуқабоп нўхат экилади.

Озуқа базасининг мустаҳкамланиши жамоат чорвачилигини ривожлантириш билан бирга колхозчиларнинг молларига ҳам озуқа ажратиш имконини беради.

Боғдорчилик ва узумчилик ҳам колхозимизда нам фойда берадиган соҳа ҳисобланади. Янги боғлар ва узумзорларимизни бирга қўшиб ҳисоблаганда 47 гектар ерни ташкил этади. Махсус боғдорчилик-узумчилик бригадаси тузишга қарор қилдик. Бригада зарур техника билан таъминланади. Унга керакли миқдорда ўғитлар ажратилади. Шу асосда боғларнинг ҳар гектаридан 60 центнердан мева, токзорларнинг ҳар гектаридан 90 центнердан узум олишни мўлжаллаяпмиз.

ЧОРВАЧИЛИК ЮКСАЛАДИ

ГЎШТ ва сутчилик чорвачилигимизнинг асосий тармоғидир. Шу сабабли биз қорамолларни кўпайтириш ва уларнинг маҳсулдорлигини оширишга алоҳида эътибор берамиз. Гўшт ва сут етиштириш кўпаяди.

Давлатга гўшт ва сут етказиб бериш планини бажариш ҳамда хўжаликдаги бу маҳсулотларга бўлган талабларни қондириш учун биз қорамоллар сонини 1970 йилгача 780 бошга етказишни планлаштирдик. (1965 йилнинг бошида 654 бош қорамол бор эди). Шу муддат ичида сигирлар сони 211 бошдан 300 бошга етади ва яна кўпайиб бораверади.

Колхозда 760 бош қўй, 43 та чўчқа ҳам бор. Қўйчиликни ривожлантириш учун бизда яйловлар йўқ. Шу сабабли қўйлар сони унча кўпаймайди. Қўйчиликдан келадиган маҳсулотлар асосан колхоздаги хонадонлар эҳтиёжини қондиришга сарфланади.

Колхозимиз шароитида чўчқачилик ҳам унча фойда бермайди. Чўчқаларга кўп миқдорда дон бериш керак. Колхозимизда эса дон кам етиштирилади. Шу сабабли колхозимизда чўчқалар сони беш йилликнинг охиригача ҳозирги даражада сақланиб қолади.

Перспектив план муҳокама қилинаётганда чорвачилик фермаларининг иши қаттиқ танқид қилинди. Кўп сигир ва совлиқлар қисир қоляпти. Уларнинг маҳсулдорлиги ҳам жуда паст. Колхозда етиштирилаётган гўшт (ҳатто давлат планини бажаришга ҳам етишмаётир) бу маҳсулотга бўлган эҳтиёжни қопламаяпти. Шу сабабли ҳар йили колхозчилардан кўплаб бузоқлар сотиб олинмоқда. Ўтган йили чорвачиликдан 20 минг сўмдан кўпроқ зарар кўрдик.

Энди аҳвол ўзгаряпти. Гўшт ва сутнинг харид баҳоси анча оширилди. Агар ишни тўғри ташкил этсак, чорвачиликни ҳам хўжалигимизнинг фойда келтирадиган тармоғига айлантиришимиз мумкин.

Беш йиллик планда хўжалигимиздаги фермаларни ихтисослаштириш кўзда тутилади. Ҳамма моллар икки пунктда тўпланади. Бир фермада сигирлар ва бузоқлар боқилса, иккинчи фермада катта ёшдаги қорамоллар боқилади.

Гўшт ва сут етиштиришни юқорида айтиб ўтган даражада кўпайтириш осон иш эмас. Лекин биз моллар сонини ошириб, уларнинг наслини яхшиласак, озуқа базасини мустаҳкамласак, бу ишнинг бемалол уддасидан чиқа оламиз. Алмашлаб экишни жорий этиш, беда майдонларини кенгайтириш, озуқабоп экинлар ҳосилдорлигини ошириш натижасида биз беш йилликнинг охирида 2.000 тонна беда, 200 тонна арпа сомони, 3000 тонна силос ва камида 400 тонна озуқабоп дон етиштириш имкониятига эга бўламиз. Бунга давлатдан ҳар йил оладиган кунжарани ҳам қўшсак — бу миқдордаги озуқалар билан молларни бемалол боқишимиз мумкин.

Хўжаликда ихтисослаштирилган фермалар тузиш ва чорвачиликдаги кўп меҳнат талаб қиладиган ишларни механизациялаш жамоат чорвачилигини ривожлантириш ва унинг маҳсулдорлигини оширишга имкон беради. Бунинг учун чорвадорларимиз зоотехника янгиликларидан, илғорлар тажрибасидан хабардор бўлишлари керак. Колхозчиларни чорвачиликдаги илғор усуллар билан таништириш мақсадида биз бу йил ферма ходимларининг ўқишини ташкил этамиз. Чорвадорларимизни яхши илғор хўжаликларга юбориб, у ердаги янгиликларни ўрганишлари учун шароит яратиб берамиз. Ферма ходимлари етиштирган маҳсулотлари, унинг сифати ва таннархига қараб ҳақ оладилар.

Бу тадбирлар чорва маҳсулотлари таннархини анча арзонлаштириш имконини беради. Қорамолларни бир центнер семиртириш учун сарфланадиган меҳнат 11,7 киши-кунидан 6-7 киши кунигача, сут етиштиришга сарфланадиган меҳнат 2,3 киши-кунидан 1,5 киши-кунигача камаяди.

АНИҚ РАҚАМЛАР

Ҳосилдорликни ошириш, чорва моллар маҳсулдорлигини кўпайтириш — бу соҳага қўшимча маблағ сарфлашни талаб этади. Бунинг учун ерларнинг унумдорлигини ошириш, янги машиналар сотиб олиш, моллар зотини яхшилаш, химия мўъжизаларидан фойдаланиш керак. Асосий фонд ўзимизда етиштирилган маҳсулотларни сотишдан келган фойда ҳисобига ўсиб боради. Ўтган йили 2.374 минг сўм даромаднинг 320 минг сўми бўлинмас фондга ажратилди. 1970 йилда пул даромадимиз 3 миллион сўмга етади. Бўлинмас фондга 400 минг сўм ажратилади. Беш йил давомида бўлинмас фондга ҳаммаси бўлиб, 1.750 минг сўм ажратилади.

Бизнинг шароитда янги ерларни ўзлаштириш, экинзорларни сув билан таъминлашни яхшилаш, далаларни текислаш ва мелиоратив ҳолатини яхшилашга сарфланадиган харажатлар катта фойда беради. Ўтган йили жами капитал харажатларнинг (313 минг сўм) 42 минг сўми ана шундай ишларга кетди. Беш йиллик давомида бу ишларга ҳар йили 60-70 минг сўм сарфланади.

Механизациялаштиришга кетаётган харажатлардан ҳам тезда фойда кўряпмиз. Янги пахта териш машиналари, ерга тўкилган пахтани териб оладиган подборщиклар, ер текислайдиган машиналар ва бошқа хилдаги техника сотиб оламиз. Планда механизация ва фермаларни электрлаштиришга зарур миқдорда маблағ ажратиш кўзда тутилади.

Беш йиллик давомида 15 та ҳайдов трактори, 35 та чопиқ трактори, юк ташиш ва сабзавотчиликда ишлатиш учун 10 та «ДТ-20» трактори сотиб олинади. Бу, ҳар бир трактор билан бажариладиган ишлар ҳажмини камайтириш, пахта ва бошқа экинлар парваришини сифатли ўтказиш имконини беради.

Колхозда ерларни текислаш, ирригация ва мелиорация ишларини асосан «Узсельхозтехника» бажаради. Ташиладиган юклар миқдори кўпайишини ҳисобга олиб, 11 юк машинаси сотиб олмоқчимиз. Пахта териш машиналари сони уч баравар кўпаяди. 1970 йилда паркимизда 53 «зангори кема» бўлади. Ҳар бир машинага 35 гектар пахтазор тўғри келади. Янги пахта териш машиналарини сотиб олишга кетадиган харажатлар меҳнат унумдорлигининг ўсиши ва маҳсулот таннархининг арзонлашишидан келадиган фойда ҳисобига тез қопланиб кетишини тажриба кўрсатди.

Ҳозир колхозимизда 92 трактор, 20 автомобиль, 16 пахта териш машинаси ва кўплаб бошқа хилдаги машиналар бор. 1963 — 1964 йилларда артелимизда ремонт устахонаси қурилди. Бу ерда қишлоқ хўжалик машиналарини ремонт қилиш, техника қаровидан ўтказиш учун зарур бўладиган ҳамма асбоб-ускуналар, станоклар бор.

Колхозимизнинг беш йиллик планида, колхозчиларнинг ўз меҳнатлари натижасидан моддий манфаатдорликларини ошириш масаласига алоҳида аҳамият берилди. 1970 йилда колхозчиларнинг йиллик ўртача иш ҳақи 1200 сўм бўлади. Бу — 1964 йилдагидан 25 процент кўпдир. Шунингдек, колхозчиларнинг жамоат ишига қатнашишини ҳисобга олган ҳолда уларга шоли, гўшт, сут, мева, сабзавот маҳсулотлари, шахсий моллари учун озуқа бериш ҳам мўлжалланади.

Колхозчиларимиз ҳар ой гарантияланган миқдорда иш ҳақи олмоқдалар. Улар кўп ва сифатли маҳсулот етиштирганлари, унинг таннархини арзонлаштирганликлари учун рағбатлантирилмоқдалар. Пахтачилик бригадалари уч йилдан буён хўжалик ҳисоби асосида ишлашяпти. Бунда иш ҳажми, маҳсулот бирлигини етиштиришга сарфланадиган меҳнат ва маблағ, маҳсулот таннархи ҳамда пландаги ва пландан ташқари етиштирилган маҳсулотга тўланадиган ҳақ миқдори кўрсатилади. 1966 йилдан бошлаб ем-хашак тўплаш, сабзавотчилик, боғдорчилик бригадалари, чорвачилик фермалари ҳамда ёрдамчи корхоналар ҳам хўжалик ҳисоби асосида ишлай бошлайди.

Иккита комплекс механизациялашган пахтачилик бригадасини нарядсиз ишлашга ўтказиб, уларнинг аъзоларига аккорд-мукофот усулида ҳақ тўлашни тажриба қилиб кўрмоқчимиз. Хўжалик ҳисобининг жорий этилиши, меҳнатга ҳақ тўлашда янги формалардан фойдаланиш — колхозчиларда ҳосил тақдири учун жавобгарлик ҳиссини кучайтиради, уларни ташаббус кўрсатиб ишлашга, меҳнат ва маблағни тежашга ундайди. Шундай қилиб жамоат ишлаб чиқаришининг ҳамма соҳалари рентабелли бўлади.

Ерга сарфланган меҳнат, маблағ фойда бериши, ҳамма тармоқларнинг рентабелли ривожланишини таъминлаши керак. Биз шу йилнинг ўзидаёқ чорвачиликни зарар келтирмайдиган соҳага айлантирмоқчимиз. Келажакда эса бу тармоқдан ҳам даромад оламиз.

Беш йиллик планда белгиланган тадбирларнинг амалга оширилиши натижасида хўжалигимиз иқтисодий жиҳатдан мустаҳкамланади, меҳнат ва маблағ харажатлари камаяди, маҳсулот таннархи арзонлашади. Мана, планимиздаги жадваллардан бири билан танишинг:

Маҳсулотларнинг номи	Таннархи (центнери сўм ҳисобида) 1964 йил	Таннархи (центнери сўм ҳисобида) 1970 йил	1 центнер маҳсулот етиштиришга сарфланадиган киши-куни 1964 йил	1 центнер маҳсулот етиштиришга сарфланадиган киши-куни 1970 йил
Пахта	30,88	27,0	5,92	3,2
Шоли	30,03	18,0	3,55	1,43
Беда	1,91	1,1	0,36	0,12
Сабзавот маҳсулотлари	17,62	4,1	2,75	0,90
Қорамолнинг семириши	111,85	72,0	11,72	6,0
Сут	18,52	13,3	2,30	1,5

Беш йиллик давомида колхозда кўплаб маданий-маиший бинолар, уй-жойлар қуриш мўлжалланади. Колхоз қишлоғининг бош плани тайёрланмоқда. Бу планга биноан ҳамма хонадонларда коммунал қулайликлар яратилади. Маданият уйи, ёзги кинотеатр, иккита ҳаммом, иккита касалхона, уч жойда медицина пункти, болалар муассасалари, ўрта мактаб, ошхона бинолари қурилади, 352 колхозчи оиласи янги уйларга кўчиб киради.

Яқин икки йил ичида қишлоқ телефонлаштирилади. Яна кўп хонадонларга радио ва телевизорлар ўрнатилади. Водопровод қуриш, колхоз қишлоғини газлаштириш, қишлоқ ичидаги йўллардан 31,5 километрини асфальтлаштириш мўлжалланмоқда. Қурилиш ишлари ҳажми фақат бизнинг колхозимиздагина кўпаяётгани йўқ. Бошқа хўжаликларда ҳам қурилишлар авж олган. Бу — колхозлараро қурилиш ташкилотининг моддий-техника базасини мустаҳкамлашни тақозо этади.

Планимизнинг реаллигига ишончимиз комил. Колхозчиларимизнинг мардона меҳнат қилишлари туфайли бу йил экишни ўз вақтида ўтказдик. Сув танқислиги натижасида юз бераётган қийинчиликлар бартараф этилмоқда. Ғўзаларимизнинг ривожи яхши. Бу йил давлатга пахта ва бошқа маҳсулотлар сотиш планини муваффақиятли бажариб, беш йилликнинг биринчи йилидаёқ келажакда хўжалигимизни янада юксалтириш учун етарли миқдорда маблағга эга бўламиз.

К. ҒОЗИЕВ,
Андижон область, Москва районидаги «Партия XXI съезди» колхозининг раиси. Ўзбекистон ССР,
(«Сельская жизнь»дан).

«Партия XXI съезди» колхозининг кўз илғамас пахтазорлари. М. Баширов ва С. Безносов фотолари.

МОСКВА БАДИИЙ АКАДЕМИК ТЕАТРИНИНГ ЯНГИ МАВСУМИ

ҚОЗОҒИСТОН, ЎЗБЕКИСТОН, ҚИРҒИЗИСТОНДА ГАСТРОЛЛАР

МОСКВА, 2 август. (ТАСС мухбири). Москва Бадиий академик театри янги 68-мавсумни одатдан ташқари йўсинда бошламоқда. Якшанба куни эрталаб таниш бинонинг подъезди олдида автобуслар турар эди. Бадиий театр коллективининг труппаси кеча традицион йиғиндан кейин гастролга жўнаб кетди. Янги мавсум Олмаотада очилиб, Тошкент ва Фрунзеда давом эттирилади. Биринчи премьералар шу жойларда кўрсатилади, янги спектаклларнинг репетициялари шу жойларда ўтказилади, актёрлар Чеховнинг «Чайка»си илҳом бағишлаб турган жонажон саҳнада қандай ғайрат билан ишлаб келган бўлсалар, мана шу жойларда ҳам шундай ғайрат билан ишлайдилар. Ўзларидан аввал олмаоталиклар. тошкентликлар ва фрунзеликлар кўрадиган премьералар билан москваликлар фақат бир ярим ойдан кейин танишадилар.

Москва бадиий театрининг янги мавсуми қандай бўлади? Бу саволга Москва Бадиий академик театрининг режиссёри, К. С. Станиславский билан В. И. Немирович-Данченконинг шогирдларидан бири М. Н. Кедров жавоб берди. Новосибирсклик драматург В. Лаврентьевнинг «Ўз отангни ҳурмат қил», Ю. Трифоновнинг романи асосида яратилган «Ташналикни босиш», В. Коростилевнинг «Дон-Кихот жанг қилади» спектакллари тайёр бўлиб қолди. Театр драматург Г. Киппхардтнинг (ГФР) «Оппенгеймернинг иши» пьесасини, Лопе Де Веганинг «Қизғончиқ ит»и ва Гоголнинг «Ревизор»ини ҳам репетиция қилмоқда.

Театрнинг анча узоқроқ вақтга мўлжалланган планларида янги асарлар, янги авторлар билан учрашиш кўрсатилган, кинодраматург В. Ежов ўзининг саҳна асари яратиш соҳасидаги биринчи тажрибасини театрга таклиф қилди. Бу «Булбул туни» пьесасидир. Театр портфелида Л. Шейниннинг «АВФ», И. Шчегловнинг «Жонажон уй», Л. Никулиннинг «Ўлик тўлқин» асарлари бор.

Одатдагидек театр артистлари кўриқ ерликларга актив ёрдам бермоқдалар. Актёрларнинг катта бир группаси концерт программаси билан қўриқ ерларга жўнаб кетди. Бу группа 20 дан ортиқ концерт беради.

Москва Бадиий академик театрининг артистлари ўзларининг янги мавсумларини «Катта гастроллар» мавсуми деб атамоқдалар. Москваликлар эса улар билан хайрлаша туриб, бу саёҳатда уларга муваффақият тиламоқдалар.

ОЛИЙ ЎҚУВ ЮРТЛАРИДА

МЕДАЛЧИЛАР—ОЛТИН ФОНДИМИЗ

Республикамиз олий ва ўрта махсус таълим ўқув юртларида кириш имтиҳонлари бошланди. Қуёшли ўлкамиз гражданларининг турли тоифалари: яқиндагина мактаб партасида ўтириб, охирги марта севимли ўқитувчилари олдида синовдан ўтган ва ўзларига берилган етуклик аттестатининг таҳи бузилмасдан институтга топширган қувноқ ёшлар ҳам; мактабни битиргач, завод ва фабрикаларда, колхоз ва совхозларда меҳнат қилиб, ҳаёт тажрибасига эга бўлган йигит-қизлар ҳам, шунингдек Совет Армияси сафидан бўшаган жангчилар ҳам ўзлари севган мутахассислик бўйича билимларини ошириш учун институтга кириш орзусида завқ-шавққа тўлиб яшамоқдалар.

Иттифоқимиздаги энг йирик олий ўқув юртларидан бири — Тошкент Давлат медицина институтининг соясалқин боғи эрталабданоқ ёшлар билан гавжум бўлди. Улар зўр ҳаяжон билан навбат кутиб, имтиҳон столлари томон ошиқмоқдалар. Институт маъмурияти имтиҳонларнинг юксак савияда одиллик ва ҳаққонийлик билан ўтказилиши учун ҳамма чораларни кўрган. Бу ҳақда имтиҳон комиссиясининг раиси профессор Раҳим Худойбердиев бизга батафсил сўзлаб берди:

— Институтимизнинг ҳамма факультетига (даволаш, педиатрия, санитария ва стоматология) кирувчилар учун бир хилда уч фандан — химия, физика ва адабиётдан (ёзма-иншо) имтиҳон ўтказилади. Физика ва химиядан муваффақиятли ўтган абитуриентлар кейинчалик адабиётдан имтиҳон топширадилар. Имтиҳон олувчилар состави институт физика кафедрасининг мудири Саид Руми каби тажрибали ўқитувчилар билан тўлдирилган. Шу билан бирга бу йил биз экзаменаторларни алмаштириш методини биринчи марта қўлландик. Яъни, қўшнимиз фармацевтика институти билан айрим экзаменаторларни айирбошладик.

Кўриб турибсизки, абитуриент радиодан ўз фамилиясини эшитгач, имтиҳон хонасига кириб, билет олади. Қачонки, ўқувчи жавоб беришга тайёр бўлгач, шифровка қилинган қоғозни олади. Қоғозда қайси ўқитувчига имтиҳон топшириши кўрсатилган. Ўқувчи олган баҳосини ҳам радио орқали эшитади. Ҳозиргина радио карнайлари Қорақалпоғистон АССРдан келган Ғофурова Дилоранинг, шунингдек тошкентлик Санатуллаев Аҳадулланинг имтиҳонлардан муваффақиятли ўтганликлари ҳақида хабар берди.

Биз институтга қабул ҳақида сўзлаб беришни илтимос қилиб, қабул комиссиясининг раиси, институт ректори С. А. Долимовга мурожаат қилдик.

— Институтга бу йил 1175 ўқувчи қабул қилинади. Лекин коммунизм қураётган совет кишиси саломатлиги йўлида хизмат қилиш иштиёқида медик бўлиш орзусини билдириб ариза берганлар сони 4 мингга яқиндир. Табиийки, қабул комиссияси биринчи навбатда ўқувчиларнинг билим даражасига, уларнинг тўплаган балларига асосланади. Шунингдек, бу йил ҳам ишлаб чиқаришдан келганларга тегишли имтиёзлар берилади.

Ўқувчилар қабул қилишдаги бу йилги янгилик шундан иборатки, ўрта мактабни олтин ёки кумуш медаль билан тамомлаган, шунингдек ўрта махсус таълим ўқув юртларини имтиёзли диплом билан тугатган ўқувчилар бир фандан (бизда химиядан) имтиҳон топширадилар. Шу фандан «5» баҳо олганлар кейинги имтиҳонлардан озод қилиниб, институт студентлари ҳисобига ўтадилар. Ўрта мактабни медаль билан тамомлаган ва ўқишга қабул қилинган аълочилар институтимизнинг олтин фонди ҳисобланади. Шунинг учун ҳам уларга эътиборимизни янада кучайтирамиз.

А. МАЪЗУМОВ.

Суратда: Тошкент медицина ва политехника институтларида имтиҳон пайти.

В. Сироткин фотолари.

ПЛАНЕТАМИЗДА

ЧЕТ ЭЛЛИК КИШИЛАР ЎЗБЕКИСТОН ҲАҚИДА

Навзат УСТУН.
турк ёзувчиси

ЎЛКАНГИЗ МАФТУНИМАН

Советлар мамлакати, совет халқи ҳақида жуда кўп илиқ гаплар эшитганман. Бу буюк мамлакатга саёҳат қилишни, бағри кенг, одампарвар, меҳмондўст ажойиб кишилари билан танишиш, суҳбат қуришни жуда-жуда истардим.

Ниятимга эришдим. Совет Иттифоқига келдим. Энг йирик шаҳарлар — Москва, Ленинград, Тбилиси ва Тошкентда бўлдим. Мен бу гўзал шаҳарларнинг мафтуни бўлиб қолдим. Нақадар ажойиб, кўркам ва маданий шаҳарлар булар!

Айниқса, Тошкент диққатимни жалб этди. Бу ерда мени илиқ дўстлик меҳри ўз оғушига олди.

Бу ерда мен шеъриятнинг порлоқ юлдузи Алишер Навоий билан сўзлашгандай, самовий юлдузлар билан «сирлашган» Улуғбекни кўргандай, толмас курашчи ва оташнафас шоир Ҳамза билан ёнма-ён ўтиргандай сездим ўзимни. Бу буюк сиймолар олдида таъзим қиламан! Ахир шулар эмасми, элу-юрт равнақи деб, кишиларнинг порлоқ истиқболи деб курашган, ҳатто, азиз жонларини ҳам аямаган улуғ зотлар! Булар биргина ўзбек халқи эмас, балки бутун инсоният манфаати йўлида яшади, ишлади, курашди, ёзди, яратди, қурди.

Турк тилшунослиги масалалари билан шуғулланувчи бизнинг лингвистларимиз ва Туркиянинг барча саводли, ўқимишли кишилари Алишер Навоийни яхши билишади. Мактабларимиз дарсликларида ҳам бу устоз шоирнинг ҳаёти, ижодига алоҳида қисмлар ажратилган.

Мавруди келганда бир нарсани айтиб ўтмоқчиман. Мен шу вақтгача Улуғбекнинг ваҳшиёна ўлдирилганлигини билмас эканман. Бунинг тўла тафсилотини эшитиб, бир қарорга келдим: реакционерлар — қайси давр, қайси мамлакат, қайси шароитда бўлмасин ҳамма ерда, ҳамма вақт бир хил экан. Энг разил, ваҳший, ёвуз ният, пасткаш кишилар — шулар эканлигига қониқиш ҳосил қилдим.

Ҳозирги давр турк адабиётининг равнақи ҳақида икки оғиз сўз: прогрессив турк адабиёти кўпгина чуқур мазмунли, ғоявий-бадиий ўткир асарлари билан жаҳон адабиёти хазинасига ўз ҳиссасини қўшиб келяпти.

Тил ва маданиятимиз бирбирига шу қадар уйғунки, бир-бирига мойилки, худди бир чашмадан сув ичгандай. Дарҳақиқат, мен буни гўзал Тошкент ва кўҳна Самарқанд кўчаларида сайр қилиб юрганимда чуқур ҳис этдим. Ҳайкаллар, маданий ёдгорликлар, бинолар, кўчаю парклар бунинг ёрқин далили бўла олади.

Таниқли ўзбек халқ шоири ва олими Ғафур Ғуломнинг уйида меҳмон бўлганимда бу фикрим янада ойдинлашди. Мен шоир билан узоқ суҳбатлашдим, унинг машҳур «Сен етим эмассан», «Мен яҳудий» шеърларини мароқ билан тингладим.

Улуғ Ватан уруши даврида мамлакат ичидаги аҳволни ҳикоя қилувчи «Сен етим эмассан» номли фильмингизни қизиқиб томоша қилдим. Фильмда ўзбек халқининг ажойиб фазилатлари—очиқ кўнгиллилик, инсонпарварлик, саҳий меҳри, умуман, буюклиги намойиш қилинган. Мен бу ажойиб фильмнинг сценарийсини ёзиб берган талантли ўзбек ёзувчиси Раҳмат Файзийни чин қалбимдан табриклайман, унга миннатдорчилигимни изҳор этаман.

Қадрли ўзбек дўстларим, серқуёш диёрингизни кезиб, гўзал Тошкентингизда бўлиб кўп нарсаларни кўрдим, билдим.

Шундай қисқа вақт ичида Ўзбекистон саноати, қишлоқ хўжалиги, фан-маданияти, медицинаси ривожланган, қудратли ўлкага айланганидан ҳайратдаман.

Мен Совет Иттифоқини, хусусан, Ўзбекистонни севиб қолдим, мафтуни бўлдим.

Ўзбекларда, дўст киши бошга қарайди, деган мақол бор. Шу боисдан улар энг азиз меҳмонга дўппи кийгизишади. Мен ўзбек дўстларимнинг ҳурматини, меҳрию, қалб ҳароратини ўзимга тақдим этилган дўппи билан олиб кетаман ва ҳар доим бошимга кўтараман.

Хайр, дўстлар!

УРУГВАЙ КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ ИЖРОКОМИНИНГ БАЁНОТИ

МОНТЕВИДЕО, 2 август. (ТАСС). Американинг Вьетнамдаги агрессияси халқаро тинчликка жиддий таҳдид солмоқда, дейилади Уругвай Компартияси Марказий Комитети ижроия комитетининг бу ерда эълон қилинган баёнотида. Америка империалистлари мустамлакачилик урушининг ботқоғига ботиб қолганларича, ундан асло ғолиб бўлиб чиқа олмайдилар. Барча социалистик мамлакатлардан, чунончи ўз мустақиллиги учун курашаётган халқларнинг матонатли таянчи — Совет Иттифоқидан мадад ва ёрдам олиб турган якдил енгилмас халқ Америка империалистларига қарши қўзғолди.

Ижроком АҚШ ҳукуматининг Уругвайга нисбатан ишлатаётган «шармандали дағдағаси»ни фош қилади. Баёнотда таъкидланадики, шу кунларда Америка элчиси Хойт «Уругвай ҳукуматига тазйиқ ўтказиб, Уолл-Стрит кредиторларидан бўлган қарзи хайрихоҳлик билан кўриб чиқилаётгани эвазига, Уругвай ҳукумати озиқ-овқат ва дори-дармон юбориш тариқасида агрессив қўшинларга ёрдам кўрсатсин, деб талаб қилмоқда».

Ижроком бунинг кетидан бошқа хил ёрдам кўрсатиш тўғрисидаги талаблар қўйилиши мумкин, деб уругвайликларни огоҳлантиради.

ЧЕТ ЭЛ ХРОНИКАСИ

◆ Лондон кооператив жамиятининг сиёсий комитети англиянинг ҳарбий ҳаражатларини дарҳол камайтириш тўғрисида парламент аъзолари бўлган 73 лейбористнинг даъватини якдиллик билан қўллаб-қувватлади. Бу жамият ўз сафларида 1 миллион 300 минг кишини бирлаштирган.

Парламент аъзолари бўлган лейбористлар куролланиш учун ҳукумат белгилаган харажатларни 25 процент қисқартиришни таклиф қилдилар ва корхоналарни национализация қилиш, контроль қилиб туриш ва планлаштириш юзасидан лейбористлар программасида белгиланган тадбирларни ниҳоят, амалга оширишга ҳукуматни даъват этдилар. Лейбористлар программасининг ана шу моддаларини амалий бажаришга киришилмаган эди.

◆ 23 июлда бўлиб ўтган миср революциясидан буён ўтган 13 йил мобайнида Бирлашган Араб Республикаси радиоэшиттириш ва телевидение соҳасида катта муваффақиятларга эришди. 1952 йилда Қоҳира радиосининг эшиттириши суткасига 15 соат давом этган бўлса, ҳозирги вақтда эса Қоҳира кучли радиоэшиттиришга эга бўлиб, бир суткада унинг эшиттириши 150 соат давом этади. Эшиттиришлар 28 тилда олиб борилмоқда.

◆ Американинг Америкес шаҳрида (Жоржия штати) ирқчиликка қарши негрларнинг яна норозилик намойишлари бўлди, деб хабар беради Ассошиэйтед пресс агентлиги. Намойишларни граждан ҳуқуқлари учун кураш ҳаракатининг қатнашчилари шаҳардаги негр аҳолисининг маҳаллий черковларини интеграция қилиш тўғрисидаги талабларини қўллаб-қувватлаш юзасидан уюштирди.

◆ Токиода эсперанточиларнинг навбатдаги халқаро конгресси очилди. Халқаро тил ишқибозлари конгрессига жаҳоннинг 40 мамлакатидан 1700 дан кўпроқ делегат тўпланди. Конгрессни уюштирувчи мамлакат бўлган Япониядан энг кўп делегат — мингдан зиёд киши қатнашмоқда. Швециядан юздан кўпроқ делегат келди. Съезд ишида Совет Иттифоқининг эсперанточилари ҳам қатнашмоқда. Делегатлар билимнинг турли соҳалари юзасидан таниқли олимларнинг докладларини тинглайдилар, эсперанто тилида яхши гаплашиш конкурсини ўтказадилар ҳамда халқаро тилни ўрганиш соҳасидаги умумий вазифалар ва масалаларни муҳокама қиладилар.

(ТАСС).

ХАТАРЛИ СИЁСАТ

Жанубий Вьетнамдаги Америка қўшинларининг сонини учдан икки баравар — 75 минг кишидан 125 минг кишига етказиш Американинг Шарқи-Жанубий Осиёдаги агрессиясини кенгайтириш йўлида қўйилган навбатдаги қадамгина эмас. Қўшма Штатлар Америка пропагандасининг тилида американикларнинг Жанубий Вьетнамда «туришни ҳимоя қилиш» деб аталган маррадан ўтиб кетганлигига анча вақт бўлди. АҚШ парашютчи-десантчи қисмларининг ва денгиз пиёда қўшинлари қисмларининг Жанубий Вьетнам партизанларига қарши олиб борилаётган жангларда бевосита қатнашаётганлиги интервенциячиларнинг ниқобларини бутунлай йиртиб ташлади.

28 июлда Оқ уй Вашингтон янги тадбирлар кўраётганлигини эълон қилди. Бу янги қадамлар Вьетнамдаги урушни америкалаштириш йўлида тағин ҳам хатарли оқибатларга олиб келади. Аслини олганда ҳозир гап Вьетнамдаги Америка қўшинларини ўзига хос экспедицион армияга айлантириш тўғрисида бораётир. Вьетнам халқининг миллий озодлик ҳаракатини ҳар қандай қилиб бўлса ҳам бостириш бу армия олдидаги вазифа қилиб қўйилди.

АҚШ Вьетнамда «алоҳида» ёки «чекланган» уруш стратегиясини ўтказиб келмоқда эди. Энди бу стратегия барбод бўлди. Бу стратегиянинг мақсади Жанубий Вьетнамдаги урушни «Граждан уруши» қилиб кўрсатишга ва Американинг қурол кучи билан аралашаётганлигини Сайгон режимига ёрдам кўрсатилаётир, деган важлар билан ниқоблашга асосланган эди.

Бироқ, ҳозирги вақтда АҚШ Жанубий Вьетнам армиясини жанговар куч деб ҳисоблай олмайдиган бўлиб қолди. Яна бунинг устига Сайгондаги сиёсий аҳвол шу қадар беқарор бўлиб қолганки, Жанубий Вьетнамнинг янги диктатори «генерал» Ки навбатдаги давлат тўнтаришини имкон борича орқага суриш тўғрисидагина ўйлайди, холос. Бундай шароитда АҚШ Вьетнамдаги урушни асосан ўз кучи билан олиб боришга қарор қилганлиги очиқ кўриниб турибди. Жанубий Вьетнам қўмондонлигини тугатиш ва уни Америка—Жанубий Вьетнам «аралаш қўмондонлиги» билан, аниқроқ қилиб айтганда, Америка қўмондонлиги билан алмаштириш планлари ҳозир Вашингтонда муҳокама қилинаётганлиги тасодифий эмас.

Президент Жонсон Жанубий Вьетнамдаги Америка ҳарбий хизматчиларининг сони 125 минг кишига етказилади, деб айтган бўлса ҳам, бу рақам яқин фурсатда яна анча оширилиши мумкин эмас, деб даъво қилишга ботина оладиган одам бормикан? Президентнинг ўзи, агар кейинроқ яна қўшимча кучлар керак бўлиб қолса, бундай кучлар Жанубий Вьетнамга юборилади, деб айтди. Хўш, қанча куч керак бўлиши мумкин? Америка газеталарининг ёзишига қараганда, генерал Уэстморленд Вашингтондаги штаблар бошлиқларининг бирлашган комитетига шу йилнинг охиригача 400 минг ҳарбий хизматчи юборишни сўраб, талабнома юборибди. Лекин бу ҳам охирги чегара бўлмай қолиши мумкин. Президент Жонсоннинг ўзи айтганидек, Қўшма Штатлар «Вьетнамда қаттиқ туришни» ўзига мақсад қилиб олган экан, демак Америка қўшинларидан фойдаланишнинг, машҳур Америка обзорчиси У. Липпманнинг сўзи билан айтганда, «ҳеч бир чегараси бўлмай қолиши мумкин».

Президент Жонсон 28 июлдаги матбуот конференциясида АҚШ «курашни ҳеч ким айтиб беролмайдиган оқибатларга олиб келадиган даражада кенгайтиришни» истаётгани йўқ, деди. Аммо Қўшма Штатларнинг Вьетнамдаги бутун ҳозирги стратегияси мана шундай оқибатга олиб келаётгани йўқми, ахир?

В. ХАРЬКОВ,
ТАСС обзорчиси.

АМЕРИКА Қўшма Штатларида ирқчиларнинг Ку-Клукс-Клан ташкилоти расман тақиқлаб қўйилган. Амалда эса маъмурлар тақиқланган бу ташкилотга қарши ҳеч қандай кураш олиб бормайдилар. Аксинча, ирқчиларнинг жиноятини кўриб, ўзларини кўрмаганга оладилар. Суратда: икки кулукскланчи Луизиана штатидаги Боналус шаҳри кўчаларида традицион ниқобини кийиб, айланиб юрибди. ЮПИ мухбири бу бандитларни орқасидан суратга олишгагина ботинган.

ЮПИ—ТАСС фотоси.

ҚЎШИҚ ҚАНОТИДА

«Кўзинг осмонга тушганда ловиллаб офтоб куйгай» сўзлари эфир бўйлаб тарқалаётир. Бу қўшиқ севги бахтини улуғлаб, қалбларни мафтун этмоқда... Ҳамид Олимжоннинг оташин мисраларини жозибали ижро этаётган хонанда Карим Мўминов эканлигини яхши билиб турибсиз.

Карим Мўминов истеъдодли ашулачи. Истеъдод ўз-ўзидан дунёга келмайди. У меҳнат ва меҳнат самарасидир. Ана шу сеҳрли сўзнинг шайдоси Карим ака одамлар ҳурматига осонгина эришдими? Йўқ! Карим Мўминовнинг 31 йиллик ижрочилик меҳнати билан ўртоқлашайлик.

— Ўғлим, бўйинг чўзилиб қолди. Энди ёнимга кириб, менга ёрдам беришинг керак, — деди Иброҳим ака ўғли Каримни ёнига ўтказиб.

Шу-шу 1928 йилда 14 ёшли Карим Самарқанддаги Охунбобоев номли тери ошлаш заводига шогирд бўлиб кирди. У ишдан қайтгач, сувларнинг шилдираб оқишидан, қушларнинг шохдан шохга сакраб куйлашидан, баҳор тонгининг майин шабадасидан завқланарди, уларга қўшиқ билан жавоб бергиси келарди. У дадаси ҳиргойи қилиб юрадиган қўшиқни ёдлаб, уйда ёлғиз қолганида хайқириб куйларди. Унинг овозини фақат қушлар, дарахтлар эшитар, шамоллар эса узоқ-узоқларга олиб кетарди.

Иброҳим акалар оиласи 1932 йилда Тошкентга кўчиб келгандан сўнг Каримнинг орзуси рўёбга чиқа бошлади. У «Ташсельмаш» заводига қуювчи бўлиб ишга киргач, ҳаваскорлик тўгарагининг ҳам актив иштирокчиси бўлиб қолади. Ўзининг ёқимли овози билан ишчиларнинг олқишларига сазовор бўла бошлади.

1934 йилда Карим Мўминовнинг жўшқин ва тиниқ овози Ўзбекистон Радиокомитети ходимларининг қулоғига етиб келди. Улар ёш қўшиқчини вокалчилар хорига таклиф қилишди. Бу кун унинг эсидан ҳеч чиқмайди. Куз фасли эди. Уша куни Карим акага қуёш ёрқинроқ, табиат гўзалроқ, кишилар янада меҳрибон ва табассумли бўлиб кўринди. Шу кундан бошлаб санъатнинг сирли қонунлари ҳукмини ўтказа бошлади. Хаёлини, тили ва дилини, куни-тунини қўшиқ сеҳрлаб ўзига ром қилиб олди.

Карим ака ярим умрини қўшиқ куйлаб ўтказди. Мана шу ўтган даврда қанча-қанча одамларнинг ҳис-туйғуларини аллалади, дилларини хушнуд қилди.

1937 ва 1959 йиллари қўшиқ уни жонажон Москвага — Ўзбекистон санъати ва адабиётининг биринчи ва учинчи декадаларига олиб борди. Пойтахтдаги қўшиқ ошиқларининг гулдурос қарсакларига сазовор бўлди.

Карим Мўминов самарали меҳнатлари учун бир қанча фахрий ёрлиқлар ва «Меҳнатда ўрнак кўрсатгани учун» медали билан мукофотланди.

Республикамиз 40 йиллик тўйида ҳурматли хонандамизга «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист» деган унвон берилди. Карим Мўминов ҳозир янги-янги қўшиқлар ўрганиш билан банд. У Юнус Ражабий бошчилик қилаётган мақомчилар группасининг толмас қўшиқчиси. Шу билан бирга, композиторлар Набижон Ҳасанов, Имомжон Икромов, Мамадазиз Ниёзов, Фахриддин Содиқовлар билан бирга ликда ишлаб, ижрочилик репертуарини кундан-кунга бойитмоқда.

Қ. МАЪРУФОВ,
Ҳ. МУҲАММАДАЛИЕВ.

Шонли традиция мустаҳкамланмоқда

ФАРҒОНА. Қадимий шойи пойтахти вакилларидан бир мингга яқин киши Фарғонага бориб, бу ерда ўтказилган Марғилон кунида иштирок этди. Традицияга кўра, область марказининг меҳнаткашлари ўзларининг ҳурматли дўстларини нон ва туз билан кутиб олдилар.

Марғилонликлар Фарғонадаги бир-бирига ўхшаш корхоналарда бўлдилар. Улар ўз иш тажрибалари билан ўртоқлашдилар. М. Горький номли маданият ва истироҳат паркида байрам шарафига оммавий сайл бўлди. Марғилон ва Фарғона ҳаваскор артистлари концерт қўйиб бердилар.

Редактор ўринбосари
Ҳ. НУРУЛЛАЕВ.

Радио

4 АВГУСТ

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

7.45 — Най садолари, 8.25—Эстрада концерти, 9.30 —Увертюралар, 10.30 — Ҳинд кинофильмларидан куйлар, 11.10 — «Партия ходими минбари», 11.25 — Концерт, 13.40 — Рус ва чет эл композиторларининг оммабоп куйлари, 16.15 — Симфоник куйлар (рус), 17.00 — «Ёшлик» радиостанцияси, 18.10 — Музикали танаффус (рус), 18.30 — Экран куйлари, 19.20 — Қозоқ куйларидан концерт, 20.00 — «КПСС МК март Пленуми қарорлари амалда (рус), 20.10 — Концерт (рус), 20.45 — «Етти йиллик тенгдоши», 21.20 — Қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари учун концерт, 22.00 — Ота-оналар учун. «Болаларни озода ва тартибли бўлишга ўргатайлик» (суҳбат), 22.15 — Қўшиқлар, 22.40 — Зулфия лирикаси, 23.20 — Концерт.

Телевидение

4 АВГУСТДА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

Рус тилида: 18.00 — **Телевизион янгиликлар,** 18.25 — **Кўк шаҳарлар, Ишчи қизлар** (ҳужжатли фильмлар), 19.05 — **Здоровье** (илмий-оммабоп эшиттириш), 19.50— **Малахов қўрғони** (бадиий фильм).

21.10 — **Эшиттиришлар программаси.**

Ўзбек тилида: 21.15 — **Телевизион янгиликлар,** 21.35 — **Шайтон бута сири,** 21.55 — **Дўстларимиз маслаҳатлари** (қишлоқ хўжалик ходимлари учун), 22.15 — **Яшил махлуқ** (телевизион бадиий фильмнинг 5-серияси).

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

Ўзбек тилида: 18.10 — **Адабий топишмоқлар** (мактаб ўқувчилари учун), 18.45 — **Тошкент янгиликлари,** 18.55 — **Иш қилиб, кечикмаса бўлгани** (телеочерк), 19.05— **Халқ талантлари,** 19.25 — **Фотима** (бадиий фильм).

Рус тилида: 21.05 — **Тошкент янгиликлари,** 21.15 — **Фильм-спектакль.**

Театр

НАВОИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 4/VIII да **Флория Тоска,** 5/VIII да **Чио-Чио-Сан.**

Кино

ҚИШКИ БИНОДА

Хоҳ ишонинг, хоҳ ишонманг — «МИР». «ЁШ ГВАРДИЯ» (кундуз ва кечқурун).

Севги ва кўз ёши — «ДРУЖБА» (1-залда), СОБИР РАҲИМОВ номли (кундуз ва кечқурун).

Никоҳсиз туғилганлар — НАВОИЙ номли, «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ», «ИСКРА», «ВОСТОК», «ЧАЙКА» (кундуз ва кечқурун). «МОСКВА» (кундуз соат 3, кеч 8 ва 10 да).

Италиялик Варшавада—«ДРУЖБА» (2-залда). «ЎЗБЕКИСТОН», (кундуз ва кечқурун). САНЪАТ САРОЙИ (эрталаб соат 11, кундуз 1 ва 3 да). «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кундуз 4, кеч 8 ва 9-45 минутда). «СПУТНИК» (эрталаб 11, кундуз 3, 4 ва кеч 9 да).

1002-кеча — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (эрталаб соат 10 ва кундуз 2 да). «ЁШ ГВАРДИЯ» (эрталаб 10, 11 ярим, кундуз 1, 2 ярим ва 4 да).

Бўлинган учиш — «ЮЛДУЗ» (кундуз ва кечқурун).

Улуғ Ватан уруши — «СПУТНИК» (кундуз ва кечқурун).

Бепоён юртим менинг (панорамали фильм) — САНЪАТ САРОЙИ (кундуз соат 5 ярим, кеч 7 ярим ва 9 яримда).

Тинч кунлар — «МИР» (эрталаб соат 10, кундуз 12 ва 2 да).

Фурқат (кеч соат 8-20 минутда). **Одам-амфибия** (кеч 10 да) — НАВОИЙ номли.

Она ва ўгай она — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кундуз соат 12 ва кеч 6 да).

Тоғлиқ қасоскорлар (кундуз соат 12 ва 5 да). **Чапаев** (эрталаб 10 да) — «МОСКВА».

Саёҳатдан мақсад — Эрфурт— «ЧАЙКА» (эрталаб соат 10 да).

ЁЗГИ БИНОДА

(кеч соат 9 да бошланади)

Италиялик Варшавада — ФЕСТИВАЛЬ». ТЕЛЬМАН номли.

Бўлинган учиш — КАФАНОВ номли, «1 МАЙ».

Иккиланиш — «ХИВА».

Жосус билан учрашув — «САЛЮТ».

1002-кеча — «ВАТАН».

Ҳаммаси сиз учун — «УДАРНИК».

Никоҳсиз туғилганлар — НАВОИЙ номли.

Балтика осмони — «ПАХТАКОР».

Тоғлиқ қасоскорлар — ПУШКИН номли, «РАКЕТА».

Ёнингдагилар — СТЕПАН РАЗИН номли.

Она ва ўгай она — «ОҚТЕПА».

«ТРАНСВЗРИВПРОМ» БОШҚАРМАСИГА

жойлардаги темир йўл ва авто йўл қурилишида ишлаш учун **буропроходчиклар**

КЕРАК

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, 2-Сарикўл кўчаси, 2-уй.

БИЗНИНГ АДРЕСИМИЗ: «ПРАВДА ВОСТОКА» КЎЧАСИ, № 26.

РЕДАКЦИЯ ТЕЛЕФОНЛАРИ: Редактор — 26545. Редактор ўринбосарлари — 27914, 29323. Масъул секретарь — 34455. Масъул секретарь ўринбосарлари — 27283. Партия турмуши — 33469, 27221. Пропаганда — 31226. Саноат, қурилиш ва транспорт — 34780. Совет қурилиши —33258. Қишлоқ хўжалик—27604. Адабиёт ва санъат—32036, 27221. Фан, мактаб ва олий ўқув юртлари — 34451. Маҳаллий ахборот — 32347. Оммавий ишлар ва хатлар — 29005, 33553. Иллюстрация — 34524. Стенографистка — 27343. Эълонлар — 28142. Коммутатор — 30249, 30250, 30251, 30252, 30253, 30254, 30255, 30256, 30257, 30258.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Бирлашган нашриётининг босмахонаси, Тошкент шаҳри.

№ В. 180. ИНДЕКС 64543. Р. 02214.